

Revisorers uppfattning om legitimitet vid AI-användning i revisionsarbetet:

En kvantitativ studie av IESBA:s fem etiska principer

Av: Maide Palma Vasquez och Isa Westelius

Handledare: Carin Nordström

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper

Masteruppsats 30 hp

Företagsekonomi | Vårterminen 2025

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Förord

Med detta förord vill vi rikta ett särskilt tack till vår handledare Carin Nordström, som har haft en stor betydelse för både denna uppsats och för vår personliga utveckling. Tack för att du har lärt oss tänka utanför boxen och för all din värdefulla feedback! Vidare vill vi tacka studiens respondenter, som har bidragit till intressanta insikter i revisionsbranschen. Slutligen vill vi rikta ett tack till våra kurskollegor, för trevliga diskussioner och betydande synpunkter!

Maide Palma Vasquez

Isa Westelius

Stockholm, Juni 2025

Sammanfattning

Till följd av digitaliseringens utveckling har revisionsbranschen och vad det innebär att vara revisor förändrats. När tekniken implementeras i olika arbetsprocesser, väcks frågor om yrkesrollens legitimitet och hur etiska principer ska förstås i en digital kontext. Denna studie undersöker hur svenska revisorer uppfattar legitimitet med implementeringen av artificiell intelligens (AI) i sin yrkesroll, med fokus på de etiska principer som definieras i IESBA:s etikkod: integritet, objektivitet, professionell kompetens och vederbörlig omsorg, tystnadsplikt samt professionellt uppträdande. Med utgångspunkt i legitimitetsteorin testas åtta hypoteser relaterade till individuella och organisatoriska faktorer, samt hur AI kan påverka IESBA. En kvantitativ metod har tillämpats och primärdatan som bestod av 96 enkätsvar analyserades genom en korrelationsmatris och multipla regressionsmodeller.

I studien framkom tre faktorer som hade en signifikant påverkan på om AI uppfattas som legitimt. Det återfinns ett positivt signifikant samband mellan legitimitet och kön. Därtill finns ett positivt signifikant samband mellan legitimitet och AI-användning. Slutligen finner studien ett negativt signifikant samband mellan legitimitet och uppfattningen av AI:s påverkan på IESBA:s principer. Studien tillämpar legitimitetsteorin i ett relativt nytt och aktuellt ämne och fyller det identifierade forskningsgapet. Studien bidrar med ny kunskap genom att belysa revisorns egen uppfattning om hur tekniken kan upplevas överensstämma med yrkesetikens kärnvärden. Studiens resultat kan vara relevant för bland annat företagsledningar i revisionsbyråer, branschorganisationer och utbildningsinstitutioner.

Nyckelord:

Legitimitet, etik, artificiell intelligens, IESBA, revision, integritet, objektivitet, professionell kompetens, vederbörlig omsorg, tystnadsplikt, professionellt uppträdande, teknologisk utveckling.

Abstract

As a result of the digitization, the audit industry and what it entails to be an auditor has changed. As technology is being implemented in various work processes, questions are raised about the legitimacy of the professional role and how ethical principles should be understood in a digital context. This study examines how Swedish auditors perceive legitimacy with the implementation of artificial intelligence (AI) in their professional role, focusing on the ethical principles defined in the IESBA's Code of Ethics: integrity, objectivity, professional competence & due care, confidentiality, and professional behavior. Using the legitimacy theory as a base, eight hypotheses are tested related to individual factors, organizational factors, and how AI can affect IESBA. A quantitative method has been applied and the primary data consisting of 96 survey responses were analyzed through a correlation matrix and multiple regression models.

The study revealed three factors that had a significant impact on whether AI is perceived as legitimate. There is a positive significant relationship between legitimacy and gender. In addition, there is a positive significant relationship between legitimacy and AI use. Finally, the study finds a negative significant relationship between legitimacy and the perception of AI's impact on the IESBA principles. The study applies legitimacy theory to a relatively new and topical subject, fulfilling the identified research gap. The study contributes new knowledge by highlighting the auditor's own perspective on how technology can be perceived to be consistent with the core values of professional ethics. The study's results may be relevant to, among others, management in audit firms, industry associations, and educational institutions.

Keywords:

Legitimacy, ethics, artificial intelligence, IESBA, audit, integrity, objectivity, professional competence, due care, confidentiality, professional behavior, technological development.

Begreppslista

I detta avsnitt presenteras relevanta begrepp, vilka kan bidra till förståelsen om studien.

AI - Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) definierar AI som ett maskinbaserat system som, för uttryckliga eller implicita syften, drar slutsatser från den input den tar emot för att generera utdata som förutsägelser, innehåll, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller digitala miljöer (OECD 2024). Olika AI-system varierar i sina nivåer av autonomi och anpassningsförmåga efter implementering (OECD 2024).

Etik - Etik i denna studie avser de normer och principer som styr revisorns professionella agerande, med fokus på de fem grundläggande principerna i IESBA:s etikkod (IESBA 2024).

FAR - FAR är en branschorganisation inom redovisning, revision och rådgivning som ger vägledning i etiska frågor som rör revisions- och redovisningsbranschen (FAR u.å.c).

IESBA - Ethics Standards Board for Accountants, ett internationellt yrkesetiskt regelverk (Revisorsinspektionen u.å.a). IESBA tillhandahåller en etikkod baserad på principerna: integritet, objektivitet, professionell kompetens och vederbörlig omsorg, tystnadsplikt samt professionellt uppträdande.

Legitimitet - Legitimitet är ett tillstånd där organisationens värderingar och handlingar överensstämmer med samhällets normer och förväntningar i det samhälle de verkar i (Dowling & Pfeffer 1975).

Socialt kontrakt - Ett socialt kontrakt är en indirekt överenskommelse mellan en viss yrkesgrupp eller en organisation och samhället, där samhället förväntar sig att aktörerna agerar i linje med rådande normer, värderingar och förväntningar (Deegan 2018).

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Tidigare forskning	3
1.3 Problemdiskussion	5
1.4 Syfte	6
1.5 Forskningsfrågor	6
1.6 Avgränsning	7
2. Referensram	8
2.1 Legitimitet och etik på individnivå	8
2.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå	10
2.3 Påverkan på legitimitet och etik	12
2.4 Sammanfattning hypoteser	13
3. Metod	15
3.1 Metodansats och forskningsdesign	15
3.2 Tillvägagångssätt	16
3.2.1 Datainsamling	16
3.2.2 Litteratursökning	17
3.2.3 Population och urval	17
3.2.4 Pilotstudie	18
3.2.5 Enkätundersökning	19
3.2.6 Bortfall	20
3.3 Operationalisering	20
3.3.1 Beroende variabel	21
3.3.2 Oberoende variabler	22
3.3.3 Kontrollvariabler	22
3.4 Analysmetod	23
3.4.1 Deskriptiv statistik	23
3.4.2 Korrelationsanalys	23
3.4.3 Regressionsanalys	23
3.4.4 Hypotesprövning	24
3.5 Kvalitetsdiskussion	24
3.5.1 Reliabilitet	24
3.5.2 Validitet	25
3.6 Etiska ställningstaganden	25
3.7 Robusthetstest	26
3.8 Metodkritik	27
4. Resultat	29
4.1 Deskriptiv statistik	29
4.2 Korrelationsanalys	30
4.3 Multipel regressionsanalys	31
4.3.1 Modell 1	31
4.3.2 Modell 2	32

4.4 Robusthetstest	33
4.5 Hypotesprövning	34
4.5.1 Legitimitet och etik på individnivå	34
4.5.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå	34
4.5.3 Påverkan på legitimitet och etik	34
4.5.4 Sammanfattning av hypotesprövning	35
4.5.4.1 Accepterade hypoteser	35
4.5.4.2 Förkastade hypoteser	35
5. Analys	36
5.1 Legitimitet och etik på individnivå	36
5.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå	37
5.3 Påverkan på legitimitet och etik	39
6. Slutsats	41
6.1 Slutsatser	41
6.2 Bidrag	42
6.3 Begränsningar och framtida forskning	42
Referenser	44
Bilaga 1: Följebrev till enkät	51
Bilaga 2: Enkät	52

Tabellförteckning

Tabell 1: Sammanställning av operationaliserade variabler	21
Tabell 2: Deskriptiv statistik	30
Tabell 3: Korrelationsmatris	31
Tabell 4: Multipel regression - Modell 1	32
Tabell 5: Multipel regression - Modell 2	32
Tabell 6: Robusthetstest, VIF-test	33
Tabell 7: Robusthetstest, Multipel regression	33

Figurförteckning

Figur 1: Sammanställning av hypoteser	14

1. Inledning

I detta kapitel presenteras studiens bakgrund, tidigare forskning, problemdiskussion, syfte, forskningsfrågor och avgränsning.

1.1 Bakgrund

Tekniska lösningar integreras i högre grad i dag inom revisionsbranschen, där revisorer tar stöd av digitala verktyg för att genomföra mer omfattande analyser och rapporter av klientdata (FAR u.å.a). Utvecklingen av digitala lösningar ger revisorer möjligheten att öka noggrannheten i revisionsarbetet och samtidigt effektivisera granskningsprocessen (FAR u.å.a). Den tekniska utvecklingen förändrar revisorns yrkesutövning, då fler arbetsmoment digitaliseras och ger revisorerna en mer analytisk roll (Murikah, Nthenge & Musyoka 2024). Detta medför en förändring i hur arbetet utförs men också i vilka färdigheter som efterfrågas och hur det etiska ansvaret tillämpas i praktiken (Murikah et al. 2024). När förändringar uppstår i revisionsbranschen väcker det också frågor om revisorns professionella legitimitet och i vilken utsträckning yrkesrollen uppfattas som etiskt förankrad i en digitaliserad miljö (Mökander & Floridi 2021). Revisorer ansvarar för att säkerställa att företagets finansiella rapporter är tillförlitliga och därmed skapa trygghet hos företags intressenter (FAR u.å.a). Det är också viktigt för revisorn att hålla sig uppdaterad på eventuella lagändringar som kan påverka revisionsplikten, för att säkerställa att aktuella lagar följs (FAR u.å.a).

Yrkesetiska principer är därmed en grundläggande del av revisionsarbetet, där auktoriserade och godkända revisorer måste följa god revisionssed (Revisorsinspektionen u.å.b). För att följa god revisionssed har ett internationellt yrkesetiskt regelverk tagits fram av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). IESBA:s internationella etikkod innehåller fem centrala etiska principer: integritet, objektivitet, professionell kompetens och vederbörlig omsorg, tystnadsplikt samt professionellt uppträdande (IESBA 2024; FAR u.å.b). Principerna är till för att vägleda och värna revisorns oberoende för att skapa förtroende, där varje princip har en betydelsefull funktion (IESBA 2024).

Integritet innebär att revisorer ska agera med ärlighet, uppriktighet och öppenhet i sina professionella relationer, även under påtryckningar av olika intressenter (IESBA 2024). Objektivitet innebär att revisorer förväntas agera utan fördomar och bör undvika situationer där opartiskheten kan hotas (IESBA 2024). Professionell kompetens och vederbörlig omsorg innebär att revisorer måste upprätthålla sin kompetens, kontinuerligt utveckla sina kunskaper för att ge professionellt stöd till sina klienter (IESBA 2024). Tystnadsplikt innebär att klientinformation måste hanteras konfidentiellt och får endast delas i enlighet med lagstiftning eller yrkesmässiga krav (IESBA 2024). Slutligen innebär professionellt uppträdande att revisorn ska följa lagar och regler samt upprätthålla allmänhetens förtroende för yrket (IESBA 2024).

Det etiska förhållningssättet kan påverkas i takt med den ökade omfattningen av digitalisering (Murikah et al. 2024). Artificiell intelligens (AI) är en teknik som blivit en framträdande del av revisionsarbetet (PwC 2018). Ett exempel på tekniken som används av företaget Öhrlings PricewaterhouseCoopers (PwC) är GL.ai, en AI-baserad bot som används för att analysera företagets huvudböcker och identifiera avvikelser i finansiella transaktioner (PwC 2018). Denna AI-bot möjliggör en mer detaljerad och omfattande granskning i revisionsarbetet (PwC 2018). Tekniken är till för att minska risken för mänskliga fel och är menad som stödverktyg snarare än en ersättning av det mänskliga omdömet (PwC u.å.). Med AI förändras revisorns arbetsroll och kan påverka hur revisorer ska hantera data, vilket ställer krav på att datahanteringen sker på ett etiskt sätt där integriteten bör stå i fokus för att möjliggöra hög kvalitet (Murikah et al. 2024). Tekniken kan ha en positiv effekt då den exempelvis kan minska risken för personliga bedömningar och därmed öka objektiviteten, något som är viktigt hos en bra revisor (Libby & Witz 2022). På samma gång kräver tekniken att revisorer ständigt utvecklar sin kompetens, både kopplat till revisionen men även gällande AI, detta för att säkerställa att revisorn kan bibehålla kvalitet och minska risken för misstag (Li & Goel 2025). Tystnadsplikten måste hanteras väl av revisorer, särskilt när data går igenom olika AI-system som tillhandahålls av tredje part, vilket ökar risken för brister i tystnadsplikten (Munoko, Brown-Liburd & Vasarhelyi 2020). Tekniken kan även ha inflytande på revisorns yrkesroll och kan därmed påverka det professionella uppträdandet (Koreff, Baudot & Sutton 2023). Tekniken ställer därmed krav på ny kompetens och även på hur revisorns yrkesroll uppfattas som legitim i den ständiga teknikutvecklingen (Deegan 2018).

1.2 Tidigare forskning

Teknologisk utveckling förändrar arbetsprocesser inom olika branscher, vilket gör att etablerade professioner står inför växande krav på anpassning (Mökander & Floridi 2021). Inom revisionsbranschen innebär den ökade användningen av AI inte enbart tekniska förändringar, utan också en omförhandling av yrkesrollens legitimitet (Mökander & Floridi 2021). AI-system utmanar befintliga etiska normer, ansvarsfördelning och professionell tillit, vilket väcker frågor om hur revisorns uppgifter ska förstås och utvärderas i en digitaliserad kontext (Mökander & Floridi 2021).

Organisatorisk legitimitet har en central roll i förståelsen av hur yrkesgrupper hanterar omställningar som uppstår där ny teknologi, som AI, påverkar både deras praktiska arbetsuppgifter och de normer som styr yrkesrollen (Mökander & Floridi 2021). Legitimitet innebär att en organisations agerande är önskvärt, lämpligt eller korrekt utifrån socialt konstruerade normer och värderingar (Suchman 1995). Legitimitet är därmed inte en objektiv egenskap, utan något som tillskrivs organisationer av omgivningen (Suchman 1995). I samband med teknologiska förändringar måste organisationer därför aktivt arbeta för att förstås som legitima, särskilt när dessa förändras snabbare än tidigare (Suchman 1995).

Förståelsen av legitimitet framträder när den betraktas som en dynamisk process av sociala bedömningar, snarare än som en statisk egenskap (Bitektine 2011). Denna process innebär att aktörer som media, myndigheter och branschkollegor utvärderar organisationers strukturer, processer och resultat i relation till rådande samhällsliga normer och förväntningar (Bitektine 2011). Bedömningen sker ofta i flera steg, vilken inleds med en kategoribaserad tolkning där det avgörs om organisationen uppfattas som en del av en etablerad verksamhetstyp (Bitektine 2011). Om så inte är fallet, följer en djupgående bedömning av hur organisationens egenskaper uppfattas i relation till individens, gruppens eller samhällets intressen (Bitektine 2011). Dessa bedömningar kan leda till olika typer av respons från omgivningen, som tolerans, stöd eller motstånd (Bitektine 2011).

I en revisionskontext innebär detta att revisorers användning av AI kan uppfattas olika beroende på vem som gör bedömningen och vilken typ av legitimitetsram de utgår ifrån (Bitektine 2011; Mökander & Floridi 2021). Ett nytt arbetssätt kan upplevas som effektivt av vissa intressenter och som oetiskt eller opålitligt av andra, särskilt i yrken där förtroende och

oberoende står i centrum (Mökander & Floridi 2021). Legitimitet i AI-relaterade sammanhang är därmed inte något givet, utan en process som formas genom aktörers tolkningar, erfarenheter och värderingar (Bitektine 2011; Mökander & Floridi 2021). AI:s tillämpning inom revision förändrar inte enbart arbetsmetoder, utan väcker även frågor om yrkesrollens etiska gränser, ansvarsfördelning och förtroende (Mökander & Floridi 2021). I detta sammanhang blir legitimitet ett centralt analytiskt begrepp, eftersom det handlar om hur professionens praktik uppfattas av dess omgivning (Bitektine 2011).

Gendron, Cooper och Townley (2007) visar att revisorns expertis inte är en fast egenskap, utan något som måste konstrueras och legitimeras i samspel med omgivningen. I deras fallstudie analyseras hur revisorer inom den offentliga sektorn etablerar sig som experter i en ny policy-kontext, trots inledande skepsis och osäkerhet kring deras roll (Gendron et al. 2007). Genom att producera rapporter, ge vägledning och knyta an till existerande nätverk och kunskapsbaser lyckades de bygga upp ett erkännande av sin kompetens (Gendron et al. 2007). Detta visar hur professionell legitimitet vilar på både tekniska prestationer och socialt accepterade former av kunskap (Gendron et al. 2007).

När AI introduceras i revisionsarbetet kan liknande mekanismer vara avgörande för hur tekniken uppfattas och hur, i fortsättningen, revisorns yrkesroll förändras (Gendron et al. 2007; Bitektine 2011). Om vissa expertfunktioner automatiseras eller övertas av andra aktörer, som exempelvis utvecklare av AI-system, riskerar det att förkasta hur revisorns auktoritet och oberoende uppfattas (Gendron et al. 2007; Mökander & Floridi 2021). Därmed aktualiseras frågor om etik, ansvar och trovärdighet, vilket är faktorer som är centrala i professionens strävan att etablera legitimitet i nya arbetsfält (Gendron et al. 2007). Legitimitet i revisionsyrket påverkas alltså inte enbart av teknologiska förändringar, utan också av professionens förmåga att fortsatt rama in sin expertis som både nödvändig och tillförlitlig (Gendron et al. 2007; Bitektine 2011).

Den teknologiska utvecklingen, särskilt inom Big Data som syftar på mycket stora, snabbt föränderliga och komplexa datamängder, kräver avancerade teknologiska verktyg (Alles 2015). Den har aktualiserat frågor om hur revisionsprofessionens trovärdighet påverkas av dess förmåga att anpassa sig till klientens digitala arbetsmiljöer (Alles 2015). Om revisorer inte förmår integrera datadrivna tekniker i sin praktik riskerar deras yrkesroll att uppfattas som otillräcklig i förhållande till moderna affärsprocesser (Alles 2015). Samtidigt visar

historiska mönster att revisionsbranschen ofta har varit långsam i sin teknikanpassning (Alles 2015). Trots tillgång till avancerade datakällor och analysverktyg fortsätter många aktörer att förlita sig på manuella tillvägagångssätt och aggregerade analyser, vilket tyder på att det inte enbart är tekniska begränsningar som styr utvecklingen (Alles 2015). Även institutionella normer, etablerade rutiner och professionella värderingar spelar en viktig roll i hur ny teknik tas emot (Alles 2015).

Nya arbetssätt får störst genomslag när de uppfattas som ett sätt att effektivt uppfylla existerande krav, snarare än att kräva en omtolkning gällande regelverk (Alles 2015). Erfarenheter från tidigare teknologiska skiften visar att förändringar ofta sker först när yttre tryck gör traditionella arbetsmetoder ohållbara (Alles 2015). För att revisionen ska behålla sin roll som trovärdig och oberoende krävs därför inte bara teknisk anpassning, utan också att ny teknik tolkas som förenlig med de grundläggande etiska principer och ansvarsförhållanden som definierar professionens yrkesroll (Alles 2015).

I takt med att AI-system blir mer integrerade i revisionsprocesser ökar behovet av att säkerställa att dessa system inte bara är tekniskt tillförlitliga, utan även förenliga med etablerade etiska normer (Mökander & Floridi 2023). Etiska utmaningar kopplade till AI går ofta bortom juridiska krav och handlar om att säkerställa att tekniken ska användas på ett ansvarsfullt och transparent sätt, i linje med professionens värderingar (Mökander & Floridi 2023). Det är särskilt relevant i stora organisationer där uppfattningar om risk, ansvar och transparens kan skilja sig åt mellan olika verksamhetsgrenar, vilket ställer höga krav på samordnande etiska ramverk (Mökander & Floridi 2023).

1.3 Problemdiskussion

Allt eftersom AI-system får en större roll i revisionsarbetet förändras både arbetssättet och den professionella rollen för revisorer (Mökander & Floridi 2021). Den teknologiska utvecklingen ställer nya krav på anpassning till klienternas digitala miljöer och medför en omförhandling av revisorns roll som oberoende granskare (Gendron et al. 2007). Samtidigt betonas att legitimitet inte enbart formas genom tekniska prestationer, utan också genom förenlighet med etiska normer, sociala förväntningar och yrkesmässiga värderingar (Bitektine 2011; Suchman 1995; Whittle et al. 2014).

Trots detta saknas en förståelse för hur revisorer själva uppfattar legitimiteten med implementeringen av AI, särskilt i relation till de etiska principerna som definierar yrkesrollen (Deegan 2018; Schiff et al. 2024). Tidigare forskning har i hög grad fokuserat på teknikens potential eller policyutveckling (Mökander & Floridi 2021; Alles 2015), medan revisorer egna erfarenheter, värderingar och professionella bedömningar har fått begränsad uppmärksamhet.

Detta gäller särskilt IESBA:s etiska ramverk som utgör ett fundament för legitimitet och förtroende i revisionsarbetet (IESBA 2024). Här uppstår ett forskningsgap som denna studie avser att belysa genom att undersöka vilka faktorer som påverkar revisorers uppfattning av legitimiteten kopplat till implementeringen av AI. Studien ämnar därmed att bidra till en ökad förståelse för hur teknologisk utveckling påverkar yrkesrollen, inte enbart i praktiken utan också i dess normativa dimensioner.

1.4 Syfte

Denna studie syftar till att undersöka vilka faktorer som påverkar revisorers uppfattning om legitimitet i användningen av AI i revisionsarbetet, med särskilt fokus på IESBA:s etiska principer som vägleder professionen.

1.5 Forskningsfrågor

- Vilka faktorer påverkar revisorers uppfattning om legitimitet i artificiell intelligens i revisionsarbetet, i relation till IESBA:s etiska principer?
- Hur påverkar individuella faktorer som ålder, yrkeserfarenhet och kön revisorers uppfattning om AI:s legitimitet inom revision, med hänsyn till IESBA:s etiska principer?
- Hur påverkar organisatoriska faktorer som AI-kompetens, företagsstorlek och AI-användning revisorers uppfattning om AI:s legitimitet inom revision, med hänsyn till IESBA:s etiska principer?

1.6 Avgränsning

Denna studie baseras på legitimitetsteorin och kommer inte att inkludera någon annan teori. Studien studerar IESBA:s etiska principer och exkluderar därmed andra etiska ramverk. Därtill är samtliga respondenter antingen auktoriserade eller godkända revisorer, vilket innebär att revisorer som inte innehar någon av dessa titlar utesluts ur studien. Framgent, i denna studie, kommer godkända och auktoriserade revisorer benämnas som “revisorer”. Studien avgränsas även till Sverige, det land som revisorerna är aktiva i, och därmed tas inte hänsyn till andra länder.

2. Referensram

I detta avsnitt presenteras studiens referensram. Referensramen består av studiens teori; legitimitetsteorin och åtta tillhörande hypoteser. Kapitlet börjar med en introduktion till legitimitet, därefter presenteras legitimiteten kopplad till etik på individnivå, organisationsnivå och sedan utifrån den teknologiska påverkan på legitimitet och etik.

Legitimitet bygger på idén om att organisationer strävar efter att anpassa sina handlingar och värderingar till de normer och förväntningar som råder i det samhälle de verkar i (Dowling & Pfeffer 1975). När organisationens verksamhet uppfattas som förenlig med samhällets normer uppnår den legitimitet (Dowling & Pfeffer 1975). Om det däremot uppstår en skillnad mellan organisationens sätt att agera och vad omvärlden uppfattar som acceptabelt, kan legitimiteten ifrågasättas (Dowling & Pfeffer 1975). Detta kan få konsekvenser i form av minskat förtroende, lägre efterfrågan eller andra former av motstånd (Dowling & Pfeffer 1975; Deegan 2018). Att upprätthålla legitimitet är därför en viktig del av organisatoriskt handlande, särskilt i yrken där förtroende är en grundläggande förutsättning (Dowling & Pfeffer 1975). Revisionsyrket är en profession där legitimitet har en central betydelse (Whittle, Carter & Mueller 2014). Revisorns roll bygger på att agera i enlighet med samhällets krav på oberoende, etik och ansvarstagande (Whittle et al. 2014). Legitimitet uppstår när yrkesutövningen uppfattas vara i linje med dessa förväntningar (Whittle et al. 2014). När arbetssätt förändras, exempelvis genom införandet av ny teknik, uppstår därför frågor om hur dessa förändringar påverkar uppfattningen om legitimitet och etik (Dowling & Pfeffer 1975; Whittle et al. 2014).

2.1 Legitimitet och etik på individnivå

Samhälleliga normer förändras över tid, vilket påverkar hur legitimitet definieras (Deegan 2018). Det som uppfattas som legitimt inom en viss yrkesgrupp vid en viss tidpunkt, är resultatet av ett socialt kontrakt mellan samhället och yrkets aktörer, ett kontrakt som kan förändras i takt med teknisk, kulturell eller institutionell utveckling (Deegan 2018). Revisorer med lång yrkeserfarenhet har ofta utvecklat sin yrkesidentitet utifrån tidigare normsystem och etablerade arbetsmetoder (Schiff, Kelley & Camacho Ibáñez 2024). Om dessa normer förändras till följd av teknologisk utveckling kan det leda till att erfarna revisorer upplever en

svagare koppling mellan tekniken och de värderingar som definierar legitimt yrkesutövande (Deegan 2018; Schiff et al. 2024). Den teknologiska utvecklingen berör också revisorns integritet, som handlar om att agera konsekvent utifrån rationella och logiskt försvarbara principer (Becker 1998). Det innebär att en person inte bara uttrycker vad som är rätt, utan också konsekvent handlar i enlighet med sina övertygelser även under yttre påverkan (Becker 1998). Det viktiga för revisorer är att visa respekt för klienten, följa regler och agera med de etiska principerna som formar professionen (Mintz & Morris 2020).

Teknologin träder inte in i yrkesfältet som något färdigdefinierat, utan formas i praktiken genom hur den uppfattas och tolkas av yrkesutövare (Goto 2021). I takt med att AI får större genomslag upplever många revisorer därför en osäkerhet kring hur deras yrkesroll påverkas och ifrågasätter om de hinner anpassa sig till de nya kraven (Goto 2021). Revisorer beskriver hur yrket tidigare präglades av stabilitet och tydliga strukturer men att den snabba teknikutvecklingen idag kräver ständig anpassning, något som skapar oro inför framtiden (Goto 2021). Samtidigt tenderar yngre revisorer att ha större kunskap om nya teknologier jämfört med äldre revisorer (Rikhardsson, Thórisson, Bergthorsson & Batt 2022), vilket kan påverka hur legitim tekniken uppfattas inom revisionsarbetet (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). För att navigera i dessa förändrade arbetsförhållanden krävs inte enbart teknisk anpassning, utan även hög teknisk kunskap utifrån en kombination av färdigheter och erfarenhet för att möta yrkets krav (Delamare Le Deist & Winterton 2005). Dessutom betonas det att AI bör ses som ett hjälpmedel snarare än en ersättare, vilket kan tyda på en försiktighet eller tveksamhet inför att fullt ut integrera teknologin i kärnan av det professionella arbetet (Goto 2021). Denna tveksamhet kan vara särskilt framträdande bland revisorer med lång yrkeserfarenhet, då deras professionella identitet i högre grad formats före AI:s genombrott (Schiff et al. 2024; Goto 2021).

Utöver ålder och erfarenhet har kön visat sig påverka hur revisorer hanterar etiska överväganden och riskbedömningar (Lopes 2024). Kvinnliga revisorer tenderar i högre grad att fatta mer försiktiga och konservativa beslut, särskilt under etiskt pressade omständigheter (Lopes 2024). Även i samband med teknologiska förändringar syns skillnader mellan kvinnor och män, där män tenderar att vara mer positiva till AI-verktyg i deras arbete och anser att verktygen ökar effektiviteten (Venkatesh & Morris 2000). Kvinnor är istället mindre positiva till implementeringen och visar större osäkerhet kring tekniken och hur denna hanteras i praktiken (Venkatesh & Morris 2000). Vidare tenderar kvinnor att uppleva mer AI-ångest än

män, då de uppfattar tekniken som mer komplex och mindre användbar (Russo, Romano, Clemente, Lacovone, Gladwin & Panno 2025). Till följd av detta tenderar kvinnor att välja bort AI, då de vill undvika negativa känslor (Russo et al. 2025). Samtidigt bör revisorer fatta beslut baserat på fakta istället för personliga värderingar, vilket är en viktig grund för att uppnå etiska principer (Koskinen 2022).

Utifrån dessa resonemang har följande tre hypoteser formulerats för att testa hur individens demografiska faktorer kan påverka uppfattningen om legitimitet kopplat till AI:

H1: *Yngre revisorer uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet än äldre revisorer.*

H2: *Revisorer med fler år i yrket uppfattar AI som mindre legitimt i revisionsarbetet.*

H3: *Manliga revisorer uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet än kvinnliga revisorer.*

2.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå

Förutom individuella faktorer som kön, ålder och yrkeserfarenhet (Lopes 2024; Deegan 2018; Schiff et al. 2024), kan även den organisatoriska kontexten, som företagets storlek, teknikanvändning och de anställdas kompetens, påverka hur AI uppfattas i relation till legitimitet (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021; De Santis & D'Onza 2020). Eftersom legitimitet är beroende av hur verksamheten uppfattas i förhållande till rådande värderingar, behöver organisationer kontinuerligt anpassa sig till förändringar (Deegan 2018; Dowling & Pfeffer 1975).

Valet av revisor är en viktig del i hur legitimitet skapas i en organisation (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). Legitimiteten hos revisorn själv kan ses som en avgörande faktor för hur omgivningen uppfattar revisionskvaliteten, vilket blir relevant när organisationen väljer sina anställda (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). Det professionella uppträdandet som organisationer tillhandahåller är kopplat till legitimiteten, vilken stärkts när revisorer uppfattas agera i linje med samhälleliga och professionella förväntningar (Sánchez-del-Río-Vázquez, Rodríguez-Rad, Orta-Pérez & Revilla-Camacho 2025). När revisorns agerande präglas av transparens, rättvisa och etik, främjas ett förtroende som i sin tur stärker hela revisionsyrkets anseende (Sánchez-del-Río-Vázquez et al. 2025). En revisor som uppvisar bristande oberoende eller otillräcklig kompetens riskerar att förlora såväl trovärdighet som intressenternas förtroende (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021).

Legitimitet kopplas därmed inte enbart till revisionsprocessen, utan även till hur revisorns kompetens uppfattas av omgivningen (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). Kompetensen blir därmed avgörande för att planera och genomföra revision på ett tillförlitligt sätt (Wu, Huang, Huang & Yen 2016). Utöver det bidrar kunskap inom revisionsteamet till ökad problemlösningsförmåga, vilket i sin tur stärker både processens kvalitet och revisionens legitimitet (Wu et al. 2016).

Revisorer ställs ofta inför etiska övervägande i sin yrkesutövning, där de förväntas agera utifrån sina professionella värderingar och samtidigt kunna bedöma den etiska hållningen hos både potentiella och befintliga klienter (Martin 2007). För att navigera i dessa komplexa situationer krävs goda kunskaper om etiska frågor (Martin 2007). Att företag strävar efter att uppfattas som legitima kan ha både etiska och strategiska grunder (Martin & Waldman 2023). Legitimitet kan inte bara påverka ett enskilt företag, utan även få spridningseffekter inom hela branschen (Martin & Waldman 2023). Ett företag som brister i legitimitet kan bidra till ökade krav på reglering medan ett företag som agerar i linje med gemensamma normer och värderingar kan vinna ökat handlingsutrymme, större acceptans och stärkt kundlojalitet (Martin & Waldman 2023).

Inom revisionsbranschen är legitimitetsfrågan nära kopplad till teknologisk utveckling (De Santis & D'Onza 2020). Digitala lösningar kan både bidra till att stärka legitimiteten genom effektiva arbetsmetoder men kan också upplevas som oetiskt eller opålitligt (De Santis & D'Onza 2020). I större företag är det ofta ett högre institutionellt tryck att följa branschstandarder och anpassa sig till samhällliga och teknologiska förändringar, vilket i sig stärker legitimitetssträvanden (Deegan 2018). Dessutom kan större organisationer ha fler resurser för att genomföra legitimitetsbyggande initiativ, som utbildning och etikprogram, vilket kan påverka medarbetarnas uppfattning om AI som en professionellt accepterad del av revisionsarbetet (De Santis & D'Onza 2020). Därtill kan resurserna bidra till ökad AI-kompetens, vilket avser faktisk teknisk kunskap som kan skapa trygghet och därmed öka legitimitetsupplevelsen av AI i yrkesrollen (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). Det är främst de fyra största byråerna, Big Four, som intagit en ledande roll i att implementera AI i sina processer (De Santis & D'Onza 2020).

Utifrån dessa resonemang har följande tre hypoteser formulerats för att testa hur organisationen kan påverka uppfattningen om legitimitet kopplat till AI:

H4: Revisorer med högre AI-kompetens uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

H5: Revisorer som arbetar på större företag uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

H6: Revisorer som använder AI eller har AI på arbetsplatsen uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

2.3 Påverkan på legitimitet och etik

Om AI reducerar behovet av mänskligt omdöme, kan det i vissa fall stärka objektiviteten, men det finns också risk att revisorn blir överdrivet beroende av teknikens analys, utan att tillämpa kritisk granskning (Schiff et al. 2024). Om AI ses som ett stöd som stärker kvalitet och etik kan legitimiteten stärkas (Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025). Om tekniken i stället upplevs som ett hot mot etiska principer, exempelvis genom att skapa otydlighet eller minska det professionella omdömet, kan legitimitet för teknikanvändningen ifrågasättas (Schiff et al. 2024). Exempelvis kan beroendet av AI-systemets analyser minska revisorns egna ansvarstagande om de etiska implikationerna inte beaktas (Schiff et al. 2024).

Objektivitet har också en stark koppling till legitimitet (Aronson, Elad-Strenger, Kessler & Feldman 2023). När revisorer uppfattas som neutrala och opartiska aktörer som fattar beslut utifrån professionella normer, bidrar det till att stärka förtroendet för både individen och yrkesrollen (Aronson et al. 2023). Trots försök att skapa lagar och standarder som ska stärka revisorns oberoende, kvarstår osäkerheten kring hur objektivitet ska säkerställas (Bamber & Iyer 2007). Problemet anses i många fall vara alltför komplext för att helt regleras genom formella mekanismer (Bamber & Iyer 2007).

Genom att agera med vederbörlig omsorg ska revisorn fatta välgrundade beslut, visa gott omdöme och alltid sätta klientens och allmänhetens intresse framför det egna (Mintz & Morris 2020). Det är därför inte endast en teknisk skyldighet utan också en indikator på etiskt förankrat handlande som skapar och bibehåller legitimitet (Mintz & Morris 2020). Att uppträda professionellt innebär att agera med integritet, ansvar och respekt i enlighet med yrkets etiska riktlinjer (Payne, Corey, Raiborn & Zingoni 2020). Det omfattar inte bara efterlevnad av regler, utan också att revisorer kontinuerligt reflekterar över vad som är rätt och fel i det dagliga arbetet (Payne et al. 2020).

Legitimiteten för både tekniken och yrkesrollen kan därmed påverkas av hur väl revisorer fortsätter att agera enligt etablerade normer i en digital kontext (Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025). Denna relation mellan teknik och legitimitet har tidigare lyfts inom teoribildningen kring organisatoriska anpassningar till föränderliga och komplexa omvärldsförhållanden (Terreberry 1968) och har blivit särskilt aktuell i samband med AI:s införande i yrken som präglas av etiska normer (Schiff et al. 2024). När AI integreras i revisionsprocessen aktualiseras nya frågor om tystnadspliktens tillämpning, exempelvis kan det uppstå osäkerhet kring hur data lagras, delas eller analyseras i AI-drivna system (Schiff et al. 2024). Om teknologin uppfattas hota revisorns kontroll över konfidentiell information, kan det försvaga tilltron till både yrkesrollen och tekniken (Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025). Därmed regleras tystnadsplikten av både lagstiftning och etiska riktlinjer (Brasel & Daugherty 2017). Formella strukturer som regler och kontrakt är inte alltid tillräckliga för att säkerställa tillit mellan olika intressenter. Istället spelar den professionella kompetensen, objektivitet och professionella agerande en central roll för hur organisationens legitimitet uppfattas (Mayer, Davis & Schoorman 1995).

Utifrån dessa resonemang har följande två hypoteser formulerats för att testa hur upplevelsen av AI:s inverkan på etiska principer kan påverka uppfattning om legitimitet kopplat till AI:

H7: *Revisorer som upplever att AI påverkar etiska principer uppfattar AI som mindre legitimt i revisionsarbetet.*

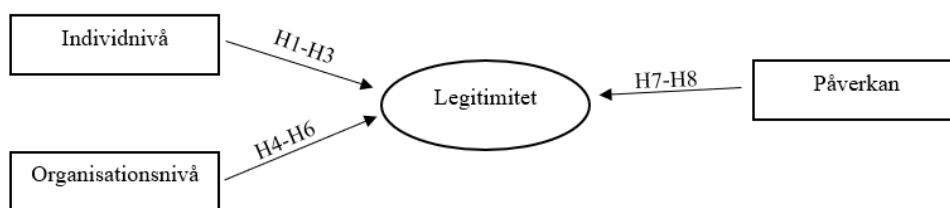
H8: *Revisorer som upplever att AI påverkar efterlevnaden av etiska principer positivt uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.*

2.4 Sammanfattning hypoteser

Studiens hypoteser kan, precis som presenterat ovan, delas upp i tre kategorier vilka tillsammans kan beskriva legitimitet kopplat till AI. Dessa hypoteser presenteras i figur 1, vilken visar att hypotes 1-3 tillhör legitimitet och etik på *Individnivå*, hypotes 4-6 tillhör legitimitet och etik på *Organisationsnivå* och hypotes 7-8 tillhör tekniska förändringars *Påverkan* på legitimitet och etik. Denna struktur bidrar till att hypoteserna kan analyseras utifrån olika teman och nivåer. Här följer studiens samtliga åtta hypoteser:

- H1:** Yngre revisorer uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet än äldre revisorer.
- H2:** Revisorer med fler år i yrket uppfattar AI som mindre legitim i revisionsarbetet.
- H3:** Manliga revisorer uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet än kvinnliga revisorer.
- H4:** Revisorer med högre AI-kompetens uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet.
- H5:** Revisorer som arbetar på större företag uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet.
- H6:** Revisorer som använder AI eller har AI på arbetsplatsen uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet.
- H7:** Revisorer som upplever att AI påverkar etiska principer uppfattar AI som mindre legitim i revisionsarbetet.
- H8:** Revisorer som upplever att AI påverkar efterlevnaden av etiska principer positivt uppfattar AI som mer legitim i revisionsarbetet.

Figur 1: Sammanställning av hypoteser

Figur som visar på studiens hypoteser kopplat till legitimitet (genererad i Microsoft Word).

3. Metod

I detta avsnitt presenteras studiens metod, vilken innehåller studiens ansats, tillvägagångssätt, operationalisering, analysmetod, kvalitetsdiskussion, etiska ställningstaganden, robusthetstest och metodkritik.

3.1 Metodansats och forskningsdesign

Denna studie använde en kvantitativ forskningsansats för att analysera hur revisorer uppfattar legitimiteten med implementeringen av AI. Den kvantitativa metoden ansågs lämplig eftersom den gör det möjligt att mäta samband och effekter mellan variabler på ett objektivt och systematiskt sätt (Bryman, Nilsson, Clark, Foster & Sloan 2025, s. 186-187; Bryman, Bell & Harley 2024, s. 38-40). I denna studie var ambitionen att mäta sambandet mellan ett antal faktorer, vilket motiverade valet av en kvantitativ metod.

Studien bygger på en tvärsnittsdesign (Bryman et al. 2025, s. 80), vilket möjliggjorde en inblick i revisorers uppfattning om AI-användning inom revision och hur detta påverkar de etiska principerna och legitimitet. Genom denna design kunde sambandet mellan olika variabler analyseras vid en specifik tidpunkt utan att följa upp med respondenterna över tid (Bryman et al. 2025, s. 90). En tvärsnittsdesign är särskilt användbar när forskaren vill undersöka samband utan att fastställa kausala orsakssamband (Bryman et al. 2025, s.80). Därmed var det lämpligt för denna studie, där undersökningen endast hade som mål att undersöka ämnet vid en viss tidpunkt och inte hade avsikten att studera kausala orsakssamband. Vidare tillämpades en deduktiv forskningsansats, där hypoteser utvecklades utifrån befintlig teori för att sedan testas med hjälp av den data som samlades in (Bryman et al. 2025, s. 38-39). Fokus låg på att studera faktorer som var kvantifierbara och som gick att observera på ett konkret sätt, för att sedan kunna dra slutsatser om samband mellan AI och påverkan på etiska riktlinjer.

3.2 Tillvägagångssätt

I det följande avsnittet redovisas studiens tillvägagångssätt, där datainsamling, litteratursökning, population och urval, pilotstudie, enkätundersökning samt bortfall presenteras.

3.2.1 Datainsamling

Data samlades in genom en webbaserad enkät skapad i Microsoft Forms som skickades ut via e-post till auktoriserade och godkända revisorer. Enkäten var helt anonym och ingen personligt identifierbar information samlades in. Microsoft Forms möjliggjorde både en effektiv och anonym insamling av data samt en smidig export av resultatet till Excel för vidare analys. Primärdatan, insamlad genom enkätundersökningen, kodades och analyserades med hjälp av statistikprogrammet *Statistical Package for the Social Sciences* (SPSS).

Tidigare studier visar att svarsfrekvensen vid e-postdistribution tenderar att vara relativt låga (Guo, Kopec, Cibere, Li & Goldsmith 2016; Harrison, Henderson, Alderdice & Quigley 2019), där svarsfrekvenser under 10 % inte anses ovanligt (Van Mol 2017). För att öka svarsfrekvensen och minska risken för låg respons implementerades flera av de förbättringsstrategier som Guo et al. (2016) identifierade som effektiva.

Dessa åtgärder var:

- **Personlig ton i kommunikationen**

Varje e-postutskick anpassades med mottagarens namn och formulerades i en personlig ton, vilket enligt Guo et al. (2016) kan förbättra både engagemang och svarsfrekvens.

- **Tydlig information om tidsåtgång**

I följebrevet informerades respondenterna om att enkäten tog cirka 5-10 minuter att besvara och en förloppsindikator visade var i enkäten de befann sig. Detta kan i sin tur minska barriärerna för att delta i undersökningen (Guo et al. 2016).

- **Påminnelseutskick**

För att ytterligare öka svarsfrekvensen skickades en påminnelse via e-post till revisorerna cirka tre veckor efter det första utskicket. Tidigare forskning visar att

påminnelser kan vara en effektiv metod för att förbättra svarsfrekvensen vid e-postbaserade enkätundersökningar (Harrison et al. 2019).

Dessa åtgärder kan bidra till en högre svarsfrekvens (Guo et al. 2016), vilket motiverade användningen även i denna enkätundersökning. Huruvida den personliga tonen i kommunikationen och den tydliga informationen om tidsåtgången påverkade svarsfrekvensen går inte att avgöra i denna studie, då enkäten och följebrevet inte justerades under tiden enkäten skickades ut. Påminnelseutskick upplevdes ha en positiv påverkan, där ytterligare svar tillkom efter utskicket.

3.2.2 Litteratursökning

I den tidigare forskningen och i referensramen inkluderas vetenskapliga artiklar inom forskningsområdet, vilka hämtades via databaserna Söderscholar och Google Scholar. För att säkerställa vetenskaplig kvalitet valdes artiklar utifrån Norska Listan (FHS u.å.), där endast publikationer i tidskrifter på nivå 1 (minimikrav) eller nivå 2 (högsta kvalitet) inkluderades i denna studies tidigare forskning och referensram (FHS u.å.).

För att hitta relevanta artiklar har följande sökord använts i olika kombinationer, både på engelska och svenska: legitimacy, ethics, artificial intelligence, IESBA, audit, integrity, objectivity, professional competence, due care, confidentiality, professional behavior, technological development.

3.2.3 Population och urval

Enligt Revisorsinspektionen finns det totalt 2 906 auktoriserade revisorer och totalt 189 godkända revisorer i Sverige år 2025 (Revisorsinspektionen 2025). Inom revisionsbranschen finns olika kategorier av revisorer, däribland godkända och auktoriserade revisorer, som båda innehar en skyddad titel (FAR u.å.a.). Däremot är själva yrkesbeteckningen "revisor" inte skyddad, vilket innebär att även personer utan formell auktorisation kan använda titeln (FAR u.å.a.). Studien kommer därför att begränsas till en enkätstudie med auktoriserade och godkända revisorer, eftersom dessa är bundna till IESBA:s etiska riktlinjer och därmed kan ge en autentisk och relevant bild för undersökningens syfte. De auktoriserade och godkända revisorerna identifierades genom en systematisk sökning på Revisorsinspektionens officiella webbplats, för att säkerställa noggrannheten i urvalet. E-postadresser, till de identifierade

revisorerna, samlades in från respektive revisionsbyrås hemsida och enkäten skickades sedan via e-post till dessa personer. Ambitionen var att få respons från minst 100 revisorer, vilket bidrog till målet att kontakta samtliga revisorer som hade en e-postadress tillgänglig och offentlig. Enkäten skickades ut till 1 161 revisorer, vilka hade tillgänglig e-postinformation vid tillfället för datainsamlingen och därmed kunde bli en del av studien.

Urvalet grundades på respondenternas professionella titel som auktoriserade och godkända revisorer, vilket säkerställde att studien riktades mot en målgrupp med relevant expertis för att besvara frågor om IESBA:s etiska riktlinjer (IESBA u.å.). Ett sådant målstyrt urval är särskilt lämpligt vid forskning som fokuserar på en specifik yrkesgrupp, då det ökar relevansen i insamlad data (Bryman et al. 2024, s. 185-186). Enligt Bryman et al. (2025, s.220, 229) kan ett icke-sannolikhetsurval begränsa den externa validiteten, eftersom resultaten inte nödvändigtvis är generaliserbara för hela revisionsbranschen. För att minska denna begränsning eftersträvades en bred geografisk spridning av respondenter från olika revisionsbyråer i Sverige. Eftersom revisorerna identifierades genom Revisorsinspektionen och var tillgängliga vid tidpunkten, klassificerades urvalet även som ett bekvämlighetsurval (Bryman et al. 2025, s. 230).

I samtliga e-postutskick informerades respondenterna om möjligheten att delta i en uppföljande intervju, med avsikt att fördjupa förståelsen för vissa teman i studien genom mer nyanserade resonemang. De som var intresserade kunde själva kontakta oss för att anmäla sitt intresse. Trots denna möjlighet inkom inga intresseanmälningar och några intervjuer kunde därför inte genomföras.

3.2.4 Pilotstudie

Innan enkäten skickades ut till revisorerna genomfördes en pilotstudie för att säkerställa att frågorna var tydliga, begripliga och relevanta. Pilotstudien genomfördes med 10 personer utan revisionskompetens för att testa enkätens samtliga frågor utifrån tydlighet och för att identifiera eventuella problem i frågeformuleringen. Enligt Bryman et al. (2024, s. 250-251) är pilotstudier viktiga för att säkerställa att frågorna är förståeliga och relevanta för målgruppen samt för att upptäcka tekniska problem innan huvudinsamlingen. Inga tekniska problem upptäcktes genom pilotstudien. Därtill testades enkätens tidsåtgång, där det framkom att den genomsnittliga tiden för genomförandet var mellan 5 - 10 minuter. Synpunkter från

pilotstudien gav viktig återkoppling som ledde till justeringar av formuleringar och ordval för att förbättra begripligheten. Fokus låg på läsvänlighet och förståelse, vilket förväntades leda till en mer strukturerad enkät (Eliasson 2022, s. 40-41).

Testningen genomfördes också direkt i Microsoft Forms, vilket möjliggjorde en förhandsgranskning av enkäten och säkerställde att tekniska funktioner, som obligatoriska frågor och rätt svarsalternativ, fungerade som avsett. Denna tekniska testning var nödvändig för att säkerställa att enkäten var användarvänlig och fungerade korrekt för respondenterna. Dessa svar sparades separat och är därmed inte en del av studiens resultat.

3.2.5 Enkätundersökning

Den digitala, webbaserade enkätundersökningen valdes på grund av dess effektivitet och möjlighet att snabbt nå ett stort antal respondenter samt förmågan att säkerställa anonymitet, vilket var viktigt för att skapa en trygg miljö för respondenterna (Bryman et al. 2025, s. 282-283). En sådan insamlingsmetod är dessutom kostnadseffektiv och tidsbesparande, vilket gör den särskilt lämplig vid kvantitativa undersökningar som syftar till att samla in stora mängder data (Bryman et al. 2025, s. 270-272).

Enkäten bestod huvudsakligen av slutna frågor med fasta svarsalternativ för att underlätta den statistiska analysen. Slutna frågor bidrar till en högre grad av standardisering, vilket möjliggör systematiska jämförelser mellan respondenter (Bryman et al. 2025, s. 246-247). Vidare ökar slutna frågor chansen att svaren blir relevanta och användbara, eftersom de begränsar utrymmet för subjektiva tolkningar (Eliasson 2022, s. 34-35). Samtidigt kan fasta svarsalternativ innebära begränsningar om respondenten inte finner något alternativ som speglar den egna uppfattningen (Eliasson 2022, s. 35). För att motverka detta inkluderades en öppen avslutande fråga, med syfte att fånga upp ytterligare perspektiv. Den öppna frågan var frivillig att besvara, vilket resulterade i att endast 12 respondenter valde att lämna ett svar. Dessa svar inkluderades inte i studiens resultat, då de bedömdes vara otillräckliga för att bidra meningsfullt till studiens syfte.

Enkäten strukturerades utifrån IESBA:s etiska principer. Inom dessa principer fanns frågor kopplade till ställningstaganden vilka baserades på en Likertskala 1-6. Denna skala valdes för att ge respondenterna fler alternativ att uttrycka sina åsikter, vilket gör det möjligt att fånga

mer nyanserade svar. Därtill ställdes frågor om de demografiska variablerna ålder, kön, antal år i yrket, företagsstorlek, AI-användning och AI-kompetens. För en mer detaljerad översikt av de variabler och frågor som användes i enkätundersökningen, se Tabell 1 under 3.3 Operationalisering.

3.2.6 Bortfall

Vid genomförandet av enkäter är bortfall en viktig aspekt att beakta då det kan påverka resultatens tillförlitlighet. Enhetsbortfall uppstår när individer inte nås eller väljer att inte besvara enkäten (Bryman et al. 2025, s. 236-237). Möjliga orsaker till detta kan vara att e-postmeddelandet förbises, misstänks vara skräppost eller att respondenterna undviker att öppna länkar av säkerhetsskäl (Bryman et al. 2024, s. 227). För att öka tillförlitligheten och minska risken att respondenten uppfattar mejlet som opålitligt, skickades samtliga mejl från studentadresser, vilket visar på en koppling till ett lärosäte och därmed kan uppfattas som mer förtroendeingivande.

Internt bortfall avser situationer där respondenterna avbryter sitt deltagande innan de besvarat alla frågor (Bryman et al. 2025, s. 273). Detta kan uppstå om enkäten upplevs som lång, repetitivt och ointressant, vilket kan leda till att respondenterna tröttnar och avbryter deltagande (Bryman et al. 2025, s. 273). För att motverka detta formulerades enkäten tydligt och innehöll en uppskattning av tidsåtgången i inbjudningsmejlet. Ytterligare åtgärder inkluderade personlig kommunikation och tydlig information om undersökningens syfte (Guo et al. 2016). Det interna bortfallet har inte kunnat kvantifieras, då antalet respondenter som påbörjat och avbrutit enkäten inte framkommer i Microsoft Forms.

Under datainsamlingsperioden mottogs 140 automatiska svar som informerade om att vissa mottagare var sjuka, bortresta eller av annan anledning inte kunde delta. Dessa har räknats som enhetsbortfall. För att minska bortfallet och säkerställa ett representativt underlag skickades påminnelsemejl ut. Den slutgiltiga svarsfrekvensen blev cirka 8.3 % av de 1 161 kontaktade individerna, vilket gav 96 svar.

3.3 Operationalisering

För att möjliggöra och säkerställa en trovärdig empirisk undersökning har teoretiska begrepp översatts till konkreta och mätbara variabler (Eliasson 2022, s. 12-13), vilka presenteras i

denna studies operationalisering. De centrala begreppen var kopplade till AI och etik inom revisionsyrket, med fokus på upplevd legitimitet. Varje variabel har skapats utifrån tidigare forskning och relevanta teoretiska ramverk (Eliasson 2022, s. 12-13). En sammanställning av samtliga variabler och deras kodning presenteras i Tabell 1.

Tabell 1: Sammanställning av operationaliserade variabler

Variable	Svarsalternativ	Kodning	Kommentar	Grund till variabler
Beroende Legitimitet	Håller inte alls med, Håller inte med, Neutral, Håller med, Håller helt med, Vet ej	Håller helt med (1), Håller med (2), Neutral (3), Håller inte med (4), Håller inte alls med (5)	Vid kodning vändes svarsalternativen, för att högt värde på index ska innebära hög legitimitet. "Vet ej" har hanterats som bortfall.	IESBA (2024), Aronson et al. (2023), Mintz & Morris (2020), Payne et al. (2020), Brasel & Daugherty (2017), Mayer et al. (1995)
Oberoende Ålder	20-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60 år eller äldre	20-29 (1), 30-39 (2), 40-49 (3), 50-59 (4), 60 år eller äldre (5)		Rikhardsson et al. (2022)
Kön	Kvinna, Man, Annat, Vill inte uppge	Kvinna (0), Man (1)	Svartalternativen "Annat" och "Vill inte uppge" hanterades som bortfall.	Lopes (2024), Venkatesh & Morris (2000), Russo et al. (2025)
Antal år i yrket	1-3, 4-6, 7-9, Mer än 10 år	1-3 (1), 4-6 (2), 7-9 (3), Mer än 10 år (4)		Schiff et al. (2024), Deegan (2018), Goto (2021)
Företagsstorlek	1-9, 10-49, 50-249, Fler än 250	1-9 (1), 10-49 (2), 50-249 (3), Fler än 250 (4)		Deegan (2018), De Santis & D'Onza (2020)
AI-användning	Ja, Nej, Vet ej	Nej (0), Ja (1)	Svarsalternativet "Vet ej" har hanterats som bortfall	Deegan (2018), De Santis & D'Onza (2020)
AI-kompetens	Håller inte alls med, Håller inte med, Neutral, Håller med, Håller helt med, Vet ej.	Håller inte alls med (1), Håller inte med (2), Neutral (3), Håller med (4), Håller helt med (5)	Svarsalternativet "Vet ej" har hanterats som bortfall	Ruiz-Babadillo & Martínez-Ferrero (2021), Wu et al. (2016), Martin (2007)
Kontroll AI påverkan på efterlevnad	Ja, positivt, Ja, Negativt, Ingen skillnad	Ja, negativt/Svårare (1), Ingen skillnad (2), Ja, positivt/Lättare (3)	Index skapat som medelvärde av två frågor (kodade 1-3), vilka har kategoriserats i tre grupper beroende på riktning.	Sienkiewicz-Malbyjurek & Zyzak (2025), Schiff et al. (2024), Bamber & Iyer (2007)
AI påverkan på principer	Lättare, Svårare, Ingen skillnad Ingen påverkan, Mycket liten påverkan, Liten påverkan, Ganska stor påverkan, Stor påverkan, Mycket stor påverkan	Ingen påverkan (1), Mycket liten påverkan (2), Liten påverkan (3), Ganska stor påverkan (4), Stor påverkan (5), Mycket stor påverkan (6)		Aronson et al. (2023), Mintz & Morris (2020), Payne et al. (2020), Brasel & Daugherty (2017), Mayer et al. (1995)

Sammanställning av operationaliseringen, samtliga variabler (Egen sammanställning).

3.3.1 Beroende variabel

En beroende variabel påverkas av förändringar i en oberoende variabel. I denna studie är den beroende variabeln *legitimitet*, vilket i resultatet studeras i relation till olika faktorer och upplevelser kopplade till AI inom revisionsyrket. Variabeln är ett index baserat på medelvärdet av sju av studiens frågor, vilka mäter respondentens uppfattning av legitimiteten kopplat till AI i revision. Samtliga frågor hade samma svarsalternativ och hade ett Cronbach's alpha på 0.824, vilket påvisar en hög intern konsistens. Ett Cronbach's alpha mellan 0.70 till 0.95 anses ofta vara godkänt och visar på en acceptabel reliabilitet (Mohsen & Reg 2011). Viktigt att ha i åtanke är att den beroende variabeln mäter uppfattningen hos respondenten

och svaren förväntas inte beskriva hur legitimiteten faktiskt ser ut, utan istället ligger fokuset på att belysa hur uppfattningen hos revisorer ser ut.

3.3.2 Oberoende variabler

Medan en beroende variabel påverkas av förändringar i en oberoende, så gäller inte det motsatta för en oberoende variabel (Eliasson 2022, s. 90-92). I denna studie undersöks hur individuella faktorer kan påverka uppfattningen av legitimitet kopplat till AI. De oberoende variablerna som inkluderades i denna studie var: ålder, kön, antal år i yrket, företagsstorlek, AI-användning och AI-kompetens. *Ålder* har fem svarsalternativ och intervallet börjar på 20 år. Yngre åldrar har exkluderats i studien då revisorer behöver ha universitetsutbildning på minst kandidatnivå, vilket innebär att de flesta revisorer kommer vara äldre än 20 år. Variabeln kön gav respondenterna möjlighet att besvara vilken könsidentitet de tillhör, vilket även innehöll svarsalternativ för de respondenter som inte ansåg sig vara varken kvinna eller man. Respondenterna fick besvara hur länge de har arbetat som revisor, där de fick svarsalternativ med 3-årsintervall (1-3, 4-6, 7-9) och ett öppet intervall (mer än 10 år). De olika stegen inom revisionsyrket ser ofta olika ut och kan inte direkt hänvisas till ett visst antal år (Akavia 2022), vilket bidrog till att studien antog ett intervall som upplevdes rimligt för att studera eventuella skillnader till följd av revisorns tid i yrket. Vidare fick respondenten besvara hur många anställda som arbetar på deras arbetsplats. Svarsalternativen baserades på Svenskt Näringslivs definition av företagsstorlek, där 1-9 anställda klassas som mikroföretag, 10-49 anställda räknas som små företag och 50-249 anställda klassas som medelstora företag (Svenskt Näringsliv 2022). Variabeln AI-användning, som avser huruvida respondenten eller dennes arbetsplats använder AI, omkodades till en dummyvariabel. Ja kodades till 1 och Nej till 0.

3.3.3 Kontrollvariabler

För att ta höjd för eventuella övriga faktorer som kan tänkas påverka studiens beroende variabler, har modellerna även inkluderat kontrollvariabler. I denna studie inkluderas två sådana variabler kopplade till AI:s upplevda påverkan på etisk efterlevnad. Dessa förväntades inte ha samma inverkan på förändringen i den beroende variabeln som de tidigare presenterade oberoende variablerna, vilket var anledningen till att de hanterades som kontrollvariabler. Den första kontrollvariabeln är ett index baserat på medelvärdet av två frågor kopplat till hur implementeringen av AI påverkar revisorerens möjlighet att följa

IESBA:s etiska principer. Variabeln hade ett Cronbach's alpha på 0.801 vilket bedöms som tillfredsställande (Mohsen & Reg 2011). Den andra variabeln handlar om huruvida implementeringen av AI påverkar IESBA:s fem etiska principer och har ett Cronbach's alpha på 0.877. Detta anses tillräckligt högt för att använda som index i studien (Mohsen & Reg 2011).

3.4 Analyismetod

Nedan presenteras de statistiska analysmetoder som använts för att undersöka relationer mellan variabler och pröva studiens hypoteser.

3.4.1 Deskriptiv statistik

I enlighet med Creswell och Creswell (2023) sammanställdes deskriptiv statistik av de centrala mönstren i det insamlade datamaterialet. Varje enkätfråga behandlades som en enskild variabel, med undantag för vissa variabler som sammanslogs till ett index. För varje variabel beräknades frekvenser, medelvärden och standardavvikelser. Dessutom kontrollerades förekomsten av bortfall och saknade värden för att säkerställa datakvaliteten, vilket är i enlighet med Creswell och Creswells (2023) rekommendationer.

3.4.2 Korrelationsanalys

För att undersöka sambandet mellan studiens huvudsakliga variabler användes Spearmans korrelation, vilket är en metod som är särskilt lämplig när variablerna är ordinala, som i fallet med Likertskalor 1-6 (Bryman et al. 2024, s. 310). I denna studie accepteras en signifikansnivå på 5 procent, vilket innebär att det finns en 5-procentig risk att dra en slutsats som inte stämmer med verkligheten (Bryman et al. 2024, s. 317-318). Detta innebär att resultat med högre signifikans än 0.05 kommer att hanteras som ej statistiskt signifikant. De signifikanta värdena kommer att markeras med en eller flera asterisker beroende på signifikansnivå: *** $p < 0.001$, ** $p < 0.01$ och * $p < 0.05$, där *** indikerar den högsta signifikansnivån och * den lägsta signifikansnivån (Eliasson 2022 s. 109-110).

3.4.3 Regressionsanalys

I denna studie tillämpades en multipel regressionsanalys för att undersöka sambandet mellan studiens variabler. Regressionsanalysen används för att förklara eller förutsäga sambandet mellan en beroende variabel och en eller flera oberoende variabler (Bryman et al. 2024, s.

320-322). Denna metod ger en mer nyanserad bild genom att ta hänsyn till flera faktorer på en gång (Bryman et al. 2024, s. 320-321).

3.4.4 Hypotesprövning

För att undersöka om de formulerade hypoteserna stöds av datamaterialet genomfördes hypotesprövningar med hjälp av en multipel regressionsanalys. Enligt Creswell och Creswell (2023) formuleras hypoteser genom att använda teorier och specificerade variabler, där en hypotes utgör en förutsägelse om en viss händelse eller ett samband mellan variabler. Resultaten tolkas utifrån en signifikansnivå på 0.05 (*), vilket innebär att ett p-värde under denna nivå tolkas som att sambandet sannolikt inte har uppstått av en slump (Bryman et al. 2024, s. 318-319).

3.5 Kvalitetsdiskussion

I detta avsnitt presenteras en diskussion om studiens reliabilitet och validitet.

3.5.1 Reliabilitet

Reliabilitet handlar om mätningarnas stabilitet och pålitlighet, vilket är avgörande för att säkerställa att resultaten kan reproduceras under liknande förhållande (Bryman et al. 2024, s. 62). För att stärka reliabiliteten i denna studie användes en enkät med standardiserade frågor baserade på en Likertskala, vilket minskar risken för subjektiva tolkningar av svarsalternativen och bidrar till att resultaten blir mer konsekventa (Eliasson 2022, s. 14). Det är dock viktigt att notera att det vid datainsamling via en enkät aldrig helt går att utesluta risken för oengagerade svar, även om enkätens tydliga utformning och anonymitet syftade till att motverka detta.

Pilotstudien, som genomfördes för att identifiera eventuella otydligheter, genomfördes med deltagare utan revisionskompetens. Eliasson (2022, s. 40) framhåller vikten av att genomföra pilotstudier med deltagare som liknar den slutliga målgruppen för att säkerställa att enkätfrågorna är relevanta och att resultaten är mer tillförlitliga. Om pilotstudien hade inkluderat revisorer hade den, utöver otydligheter i språk och struktur, kunnat visa på eventuella problem i enkäten kopplade till revisionsyrket. Till följd av detta kan studiens reliabilitet minskat, eftersom resultaten från pilotstudien inte kan anses helt representativa för revisorernas perspektiv. Trots denna begränsning genomfördes en noggrann kontroll av

insamlade svar genom statistikprogrammet SPSS för att säkerställa att inga felaktigheter uppstod vid registrering av data.

3.5.2 Validitet

Validiteten i denna studie stärks genom att enkätens frågor har utformats med direkt koppling till studiens syfte. Frågorna baseras på studiens problemformulering, relevanta teorier samt tidigare forskning, vilket ökar sannolikheten att rätt aspekter har fångats. Validitet handlar om i vilken utsträckning en undersökning verkligen mäter det den avser att mäta (Bryman et al. 2024, s. 63-64). För att minska risken för att irrelevanta aspekter inkluderas, har frågorna formulerats tydligt och med ett klart definierat innehåll (Bryman et al. 2025, s. 205-206).

Den interna validiteten har stärkts genom användning av multipel regressionsanalys där kontrollvariabler inkluderades i analysen (Bryman et al. 2024, s. 63). Detta möjliggör en mer nyanserad tolkning av resultaten eftersom effekter från andra potentiellt påverkande variabler kan beaktas. Intern validitet handlar om hur övertygande resultaten är i fråga om samband mellan oberoende och beroende variabler (Bryman et al. 2024, s. 63-64). I denna studie har dock försiktighet iakttagits när det gäller kausala tolkningar, då detta inte mäts i en tvärsnittsstudie (Bryman et al. 2025, s. 80).

Den externa validiteten, det vill säga i vilken utsträckning resultaten kan generaliseras, kan vara begränsad. Enkäten skickades till ett icke-slumpmässigt urval av auktoriserade och godkända revisorer i Sverige, vilket innebär att urvalet inte nödvändigtvis representerar hela populationen. Både urvalets storlek och sammansättning påverkar hur väl resultaten kan generaliseras till andra grupper (Bryman et al. 2024, s. 63).

3.6 Etiska ställningstaganden

För att skydda respondenternas integritet var enkäten helt anonym och inga uppgifter som kan identifiera enskilda individer samlades in. Svaren behandlades konfidentiellt och lagrades på Microsoft Forms, där enkäten skapades och genomfördes. Efter insamling laddades data ner till en lokal, lösenordsskyddad enhet (Excel) för vidare bearbetning och analys. På så sätt säkerställdes att data hanterades på ett sätt som förhindrar obehörig åtkomst. Enligt Bryman et al. (2025, s. 155-156) är anonymitet en grundläggande etisk princip inom samhällsvetenskaplig forskning, särskilt när studien berör potentiellt känsliga ämnen.

Bryman et al. (2024, s. 120-123) betonar att konfidentialitet inte bara skyddar deltagarna utan också stärker studiens trovärdighet genom att skapa en trygg miljö för ärliga och öppna svar.

I enlighet med GDPR-lagstiftningen har ingen data delats med tredje part och insamlad information har hanterats enligt riktlinjer för säker datalagring. Även om studien inte behandlar personligt känsliga frågor, är det ändå centralt att deltagarna upplever att deras integritet skyddas. Enkäten innehöll därför inga frågor om etnicitet, religion, hälsa eller andra särskilt känsliga personuppgifter. Fokus låg istället på respondenternas professionella uppfattningar om AI och IESBA:s etiska riktlinjer inom revisionsarbetet. Detta minimerade risken för att deltagarna skulle känna sig obekväma eller tveksamma till att delta. Som Bryman et al. (2025, s. 155) understryker, är det viktigt att de som genomför studien undviker att ställa frågor som kan uppfattas som alltför personliga, särskilt när full anonymitet inte kan garanteras.

3.7 Robusthetstest

I studien genomfördes ett robusthetstest i form av ett VIF-test (Tabell 6), för att testa eventuell förekomst av multikollinearitet mellan de oberoende variablerna (Salmerón, García & García 2018). Enligt Salmerón et al. (2018, s. 2365) används denna formel för att beräkna VIF:

$$VIF_i = 1 / (1 - R_i^2)$$

Ett VIF-värde över 4 kan anses indikera multikollinearitet medan ett VIF-värde över 10 anses indikera på allvarlig multikollinearitet (Salmerón et al. 2018). I denna studie kommer värden under 4 anses vara acceptabla och därmed anses det inte föreligga någon multikollinearitet. Genom detta test är målet att finna en modell där variablerna inte är påverkade av multikollinearitet och på så sätt öka tillförlitligheten i slutsatserna (Salmerón et al. 2018).

Därtill genomfördes ett Breusch-Pagan-test i SPSS, för att upptäcka eventuell konstant varians i residualerna (Breusch & Pagan 1979). Här har den multipla regressionen analyserats i en separat regression och inkluderade samtliga oberoende och kontrollvariabler. Om variansen i residualerna systematiskt påverkas av dessa variabler, indikerar det

heteroskedasticitet. Breusch och Pagan (1979) förklarar att ett lågt p-värde kan tyda på heteroskedasticitet. I denna studie tillämpas signifikansnivån på < 0.05 , för att avgöra huruvida det föreligger heteroskedasticitet. För att hantera detta genomfördes regressionen av modell 2 på nytt med robusta standardfel (HC3) (Tabell 7). Denna analys utfördes i statistikprogrammet Jamovi, efter att datan exporterats från SPSS som CSV-fil. För att säkerställa datakvalitet jämfördes alla variabler och deras innehåll mellan programmen.

3.8 Metodkritik

En kvantitativ metod med enkäter genomfördes för att underlätta insamlandet av data från revisorer, då våren ofta anses vara en extra intensiv period vilket skulle göra det svårt att genomföra intervjuer. Denna metod är effektiv för att samla in data snabbt, men den kan begränsa möjligheten att få djupare insikter (Bryman et al. 2025, s. 188-189). Enkätfrågorna var begränsade till slutna frågor, vilket underlättade statistiska analyser men förhindrade mer nyanserade svar. Eftersom studien inte fokuserade på att undersöka de underliggande orsakerna till svaren, var detta inte en betydande begränsning (Eliasson 2022, s. 35). Samtidigt hade en kvalitativ metod öppnat upp för djupare och mer nyanserade svar (Bryman et al. 2025, s. 188-189), vilket hade kunnat bidra med ett intressant perspektiv då studiens ämne är relativt spekulativt där respondenterna inte förväntas ha hög AI-kompetens och därmed inte heller ha en stor förståelse av effekterna från AI.

Urvalet, som enbart inkluderade auktoriserade och godkända revisorer i Sverige, begränsar möjligheten att generalisera resultaten till andra revisorer eller internationella sammanhang. Svarsfrekvensen var också relativt låg, cirka 8.3%, vilket kan ha påverkat representativiteten i resultatet och gjort resultatet mindre generaliserbart. Bryman et al. (2024, s. 258-259) menar att ett mer varierat urval hade kunnat öka den externa validiteten. I denna studie innebär det att resultaten främst är tillämpliga på den grupp revisorer som deltog och inte nödvändigtvis kan generaliseras till alla revisorer i Sverige. Enkäten skickades till företag runt om i Sverige, men den nådde inte hela populationen av auktoriserade och godkända revisorer. Även pilotstudien genomfördes med personer utan revisionskompetens, vilket innebär att det kan ha påverkat resultaten genom att vissa frågor inte testades tillräckligt för att säkerställa att de var anpassade för den slutliga målgruppen.

Sammanfattningsvis har den kvantitativa metoden möjliggjort effektiv datainsamling men med vissa begränsningar, som den låga svarsfrekvensen och användningen av ett icke-representativt urval i pilotstudien, vilket kan ha påverkat både validiteten och representativiteten.

4. Resultat

I detta kapitel presenteras en deskriptiv statistik, en korrelationsanalys, två multipla regressionsanalyser, resultatet av robusthetstester och slutligen hypotesprövningen. Med hjälp av de multipla regressionerna testas studiens hypoteser.

4.1 Deskriptiv statistik

I Tabell 2 presenteras studiens deskriptiva statistik, vilket ger en översikt av studiens data. För en närmare inblick i studiens variabler och dess kodning, se Tabell 1 under 3.3 Operationalisering.

Den beroende variabeln *Legitimitet*, baserad på ett index av sju påståenden, har ett medelvärde på 2.09 och en standardavvikelse på 0.71. Respondenterna har fått svarsalternativen: Håller helt med (1), Håller med (2), Neutral (3), Håller inte med (4), Håller inte alls med (5). Medelvärdet påvisar att respondenterna tenderar att hålla med om att det finns brister i AI, vilket visar på lägre legitimitet. Spridningen är relativt låg vilket visar på att uppfattningen finns genomgående hos respondenterna.

Bland de oberoende variablerna har *Ålder* ett medelvärde på 3.19 och en standardavvikelse på 1.28, vilket visar att ålderskategorin 40-49 år är det intervall där flest respondenter återfinns. Det konstateras dock att flera olika intervaller förekommer i materialet. Cirka 64 % av underlaget utgörs av män, vilket framkommer av dummyvariabeln *kön* och dess medelvärde på 0.64. Vad gäller yrkeserfarenhet uppvisar variabeln *Antal år i yrket* ett medelvärde på 3.10 och en standardavvikelse på 1.28. Olika år i yrket finns återgivna i resultatet, men av medelvärdet går det att tolka att den gemene respondenten har cirka sju till nio års erfarenhet av revisionsyrket. Variabeln *Företagsstorlek*, med svarsalternativen: 1-9 (1), 10-49 (2), 50-249 (3), Fler än 250 (4), har ett medelvärde på 2.71 och en standardavvikelse på 1.12. De flesta respondenterna arbetar alltså för små till medelstora företag i kategorierna 10-49 och 50-249 anställda.

Variabeln *AI-användning* har ett medelvärde på 0.72 och en standardavvikelse på 0.45, vilket visar att cirka 72% av respondenterna återger att de själva använder AI alternativt att AI används hos företagen de arbetar för. Variabeln *AI-kompetens*, med svarsalternativen: Håller

inte alls med (1), Håller inte med (2), Neutral (3), Håller med (4), Håller helt med (5), har ett medelvärde på 3.43 och en standardavvikelse på 1.05. Utifrån resultatet kan det utläsas att respondentens uppfattning är att de har tillräcklig kunskap om AI, men att den ligger mer kring det neutrala svarsalternativet och att en viss variation i svaren förekommer.

Variabeln *AI påverkan på efterlevnad* har ett medelvärde på 2.69 och en standardavvikelse på 0.61, vilket konstaterar att AI till viss del har underlättat efterlevnaden av IESBA:s etikkod. Den andra kontrollvariabeln, *AI påverkan på principer*, mäter AI:s påverkan på fem etiska principer utifrån svarsalternativen: Ingen påverkan (1), Mycket liten påverkan (2), Liten påverkan (3), Ganska stor påverkan (4), Stor påverkan (5), Mycket stor påverkan (6). Utifrån medelvärdet 3.02 och standardavvikelsen 1.22 uppskattas påverkan som liten, dock med en relativt hög variation i svaren.

Tabell 2: Deskriptiv statistik

Variabler	Deltagande	Minimum	Maximum	Medelvärde	Std.Avvikelse
Legitimitet	92	1	4.43	2.09	0.71
Ålder	96	1	5	3.19	1.28
Kön	96	0	1	0.64	0.48
Antal år i yrket	96	1	4	3.10	1.28
Företagsstorlek	96	1	4	2.71	1.12
AI-användning	96	0	1	0.72	0.43
AI-kompetens	90	2	5	3.43	1.05
AI påverkan på efterlevnad	96	1	3	2.69	0.61
AI påverkan på principer	96	1	5.6	3.02	1.22

Deskriptiv statistik av studiens variabler (Genererad av SPSS)

4.2 Korrelationsanalys

I detta avsnitt presenteras en korrelationsmatris (Tabell 3) bestående av studiens samtliga variabler. I matrisen framkommer tre signifikanta samband kopplat till beroendevariabeln *Legitimitet*. Ett positivt signifikant samband ($p < 0.05$) finns mellan *Legitimitet* och *Kön*, vilket kan tolkas som att män tenderar att uppfatta AI som mer legitimt än kvinnor. Det andra är ett positivt signifikant samband mellan *Legitimitet* och *AI-användning* ($p < 0.01$), vilket tyder på att respondenter som själva eller vars arbetsplats använder AI tenderar att uppfatta AI som mer legitimt inom revisionsarbetet. Det tredje är ett negativt signifikant samband mellan *Legitimitet* och *AI påverkan på principer* ($p < 0.01$), vilket antyder att legitimiteten för AI minskar i takt med att uppfattningen om att AI påverkar dessa etiska principer ökar.

Därtill framkommer tre signifikanta samband kopplade till *Ålder*. Det första är ett positivt signifikant samband mellan *Ålder* och *Antal år i yrket* ($p < 0.01$), vilket påvisar att äldre revisorer tenderar att ha arbetat längre inom revision. Utöver det framkommer ett negativt

signifikant samband mellan *Ålder* och *Företagsstorlek* ($p < 0.01$), vilket visar att ju äldre respondenterna är så tenderar dessa att jobba i mindre företag. Det framkommer även ett negativt signifikant samband mellan *Ålder* och *AI-kompetens* ($p < 0.05$). Äldre respondenter tenderar att uppfatta sin kompetens om AI som lägre än yngre respondenter.

Vidare framkommer det ett positivt samband mellan *Företagsstorlek* och *AI-användning* ($p < 0.01$). Detta antyder att företag med fler anställda i högre grad implementerar AI än de med färre anställda. Därtill finns ett positivt signifikant samband mellan *Företagsstorlek* och *AI-påverkan på efterlevnad* ($p < 0.05$), vilket påvisar att företag med fler anställda tenderar att anse att AI har en positiv påverkan på IESBA:s etiska riktlinjer. Till sist återfinns ett positivt signifikant samband mellan *AI-användning* och *AI-kompetens* ($p < 0.01$) som visar att användning av AI kopplas till en högre uppfattad kompetens.

Tabell 3: Korrelationsmatris

Korrelationsmatris	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Legitimitet									
2. Ålder	0.105								
3. Kön	0.233*	0.035							
4. Antal år i yrket	-0.037	0.795**	-0.017						
5. Företagsstorlek	-0.086	-0.329**	0.065	-0.285**					
6. AI-användning	0.301**	0.024	-0.066	-0.011	0.264**				
7. AI-kompetens	0.100	-0.208*	0.013	-0.226*	0.052	0.312**			
8. AI påverkan på efterlevnad	0.097	-0.168	0.103	-0.238	0.228*	-0.172	-0.150		
9. AI påverkan på principer	-0.468**	0.054	-0.011	-0.061	-0.008	-0.061	-0.077	0.072	

Note: *** $p < 0.001$; ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Korrelationsmatris av studiens samtliga variabler (Genererad av SPSS)

4.3 Multipel regressionsanalys

I denna studie presenteras två multipla regressionsanalyser. Den första modellen (Tabell 4) inkluderar studiens beroende och oberoende variabler. Den andra modellen (Tabell 5) innehåller samtliga av studiens variabler och är den modell som ger högst förklaringsvärde, det är även denna som kommer att ligga till grund för denna studies hypotesprövning.

4.3.1 Modell 1

Modell 1 (Tabell 4) påvisar ett signifikant resultat med ett F-värde på 2.495 och en signifikansnivå under 0.001. Modellen i sin helhet är signifikant, trots att endast en av de oberoende variablerna, *kön*, är signifikant på 5 procents nivå. Modellens justerade förklaringsvärde, Adj. R² på 0.092, påvisar att modellen förklarar cirka 9.2 procent av

variationen i legitimitet kopplat till AI. Utöver variabeln *kön*, visar ingen av de andra variablerna på ett signifikant samband med legitimitet.

Tabell 4: Multipel regression - Modell 1

Variabler	Legitimitet	
	B	Std.Error
Ålder	0.113	0.092
Kön	0.365*	0.145
Antal år i yrket	-0.104	0.092
Företagsstorlek	-0.031	0.069
AI-användning	0.349	0.197
AI-kompetens	0.060	0.075
Constant	1.464***	0.422
F-value		2.495
Adj. R2		0.092
SER		0.665
		n=90

Note: ***p<0.001; **p<0.01; *p<0.05

Multipel regressionsanalys av studiens beroende variabel och oberoende variabler (Genererad av SPSS)

4.3.2 Modell 2

I den andra modellen (Tabell 5) inkluderas även studiens kontrollvariabler, i kombination med den beroende variabeln och samtliga oberoende variabler. Resultatet visar på ett F-värde på 7.391 och en signifikansnivå som är lägre än 0.1 %. Denna modell förklarar cirka 36.5 % av variationen, vilket är högre än i modell 1 (Tabell 4). Det framkommer även fler signifikanta värden i modell 2 för *kön* ($p < 0.01$), *AI-användning* ($p < 0.05$) och *AI påverkan på principer* ($p < 0.001$). Resterande variabler är ej signifikanta.

Tabell 5: Multipel regression - Modell 2

Variabler	Legitimitet	
	B	Std.Error
Ålder	0.148	0.078
Kön	0.327**	0.122
Antal år i yrket	-0.135	0.080
Företagsstorlek	-0.061	0.060
AI-användning	0.346*	0.166
AI-kompetens	0.045	0.063
AI påverkan på efterlevnad	0.130	0.106
AI påverkan på principer	-0.274***	0.048
Constant	2.086***	0.506
F-value		7.391
Adj. R2		0.365
SER		0.556
		n=90

Note: ***p<0.001; **p<0.01; *p<0.05

Multipel regressionsanalys av studiens beroende variabel, oberoende variabler och kontrollvariabler (Genererad av SPSS)

4.4 Robusthetstest

Ett VIF-test har utförts på studiens samtliga variabler (Tabell 6). I testet är samtliga värden under 4, vilket innebär att inga värden tyder på varken allvarlig eller möjlig multikollinearitet (Salmerón et al. 2018). De högsta värdena är för *Ålder* på 3.039 och *Antal år i yrket* på 3.106, dessa är fortfarande under denna studiens gräns för multikollinearitet. Exkluderande av dessa variabler i modell 2 bidrog till ett lägre förklaringsvärde, vilket var anledningen till att de fortsatt inkluderades i modellen. Medelvärdet för samtliga VIF-värden är 1.667, vilket är ett godkänt värde för att det inte ska anses finnas multikollinearitet (Salmerón et al. 2018).

Tabell 6: Robusthetstest, VIF-test

Variabler	VIF	1/VIF
Ålder	3.039	0.329
Kön	1.039	0.963
Antal år i yrket	3.106	0.322
Företagsstorlek	1.344	0.744
AI-användning	1.298	0.771
AI-kompetens	1.274	0.785
AI påverkan på efterlevnad	1.264	0.791
AI påverkan på principer	1.054	0.949
Medel VIF	1.677	

VIF-test med studiens samtliga variabler (Genererad av SPSS)

Därtill genomfördes ett Breusch-Pagan-test som gav ett p-värde på 0.020, vilket påvisar heteroskedasticitet (Breusch & Pagan 1979). Av denna anledning genomfördes ytterligare en multipel regression av modell 2, med robusta standardfel (HC3), för att bemöta heteroskedasticiteten. Resultaten (Tabell 7) visade sig vara robusta, och samtliga variabler behöll sin status gällande sin signifikans. Utifrån detta ansågs modell 2 vara tillförlitlig, trots att modellen initialt indikerade heteroskedasticitet.

Tabell 7: Robusthetstest, Multipel regression

Variabler	Legitimitet	
	B	Std.Error
Ålder	0.148	0.078
Kön	0.327**	0.120
Antal år i yrket	-0.135	0.067
Företagsstorlek	-0.061	0.065
AI-användning	0.346*	0.150
AI-kompetens	0.045	0.073
AI påverkan på efterlevnad	0.130	0.082
AI påverkan på principer	-0.274***	0.058
Constant	2.117***	0.061
F-value		7.391
Adj. R2		0.365
SER		0.556

n=90

Note: ***p<0.001; **p<0.01; *p<0.05

Multipel regression med robusta standardfel (Genererad av Jamovi)

4.5 Hypotesprövning

För att genomföra hypotesprövningen valdes modell 2 (Tabell 5) som huvudsaklig grund för analysen, då den uppvisar en högre förklaringsgrad. Modell 2 visar på en Adj. R2 på 0.365, vilket innebär att modellen förklarar en större del av variationen i legitimitetsuppfattningar jämfört med modell 1. Även F-värdet (7.391, $p < 0.001$) i modell 2 är högre, vilket indikerar på en mer sammantaget signifikant modell. Modell 2 ansågs därför mest lämpad för att testa hypoteserna.

4.5.1 Legitimitet och etik på individnivå

De tre första hypoteserna som presenterades i studiens referensram är kopplade till revisorns demografiska faktorer och hur dessa påverkar deras uppfattning av legitimiteten. Med den multipla regressionen (Tabell 5) i åtanke *förkastas H1*. I modell 2 framkommer inget signifikant värde som styrker att ålder har ett samband med legitimitet, vilket bidrar till att hypotesen förkastas. Även *H2 förkastas*, där det inte heller finns ett signifikant samband mellan antalet år som respondenten har arbetat inom yrket och legitimitet. *H3 accepteras*, där modell 2 visar på ett positivt signifikant B-värde ($p < 0.01$). Utifrån att kvinna är kodat som 0 och man som 1 innebär detta värdet på 0.327** att män tenderar att skatta legitimiteten högre än kvinnor.

4.5.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå

De tre följande hypoteserna är kopplade till legitimitet och etik i den organisatoriska kontexten och hur faktorer i denna kontext påverkar uppfattningen av legitimitet. *H4 förkastas*, då det saknas ett signifikant värde för AI-kompetens i modell 2 (Tabell 5). Även *H5 förkastas*, då även den saknar en signifikant värde på fem-procentsnivån. *H6 accepteras*, där de respondenter som använder AI tenderar att skatta legitimitet högre än de som inte använder AI. AI-användning är positiv och har en signifikansnivå på $p < 0.05$, vilket gör att den hamnar inom studiens gräns för signifikansnivå.

4.5.3 Påverkan på legitimitet och etik

De två sista hypoteserna är kopplade till hur revisorer upplever att AI påverkar de etiska principerna och om denna påverkan är positiv eller negativ. *H7 accepteras* till följd av att den har ett signifikant B-värde i modell 2 (Tabell 5), med en signifikansnivå på $p < 0.001$. Detta påvisar att de respondenter som anser att AI påverkar IESBA:s principer tenderar att skatta

legitimiteten lägre. Vidare framkommer det att *H8 förkastas* då det saknas ett signifikant värde, och det kan därmed inte styrkas att AI:s påverkan på efterlevnaden av IESBA och den uppfattade legitimiteten hör ihop.

4.5.4 Sammanfattning av hypotesprövning

Följande hypoteser accepterades och förkastades.

4.5.4.1 Accepterade hypoteser

H3: Manliga revisorer uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet än kvinnliga revisorer.

H6: Revisorer som använder AI eller har AI på arbetsplatsen uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

H7: Revisorer som upplever att AI påverkar etiska principer uppfattar AI som mindre legitimt i revisionsarbetet.

4.5.4.2 Förkastade hypoteser

H1: Yngre revisorer uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet än äldre revisorer.

H2: Revisorer med fler år i yrket uppfattar AI som mindre legitimt i revisionsarbetet.

H4: Revisorer med högre AI-kompetens uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

H5: Revisorer som arbetar på större företag uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

H8: Revisorer som upplever att AI påverkar efterlevnaden av etiska principer positivt uppfattar AI som mer legitimt i revisionsarbetet.

5. Analys

I detta kapitel presenteras studiens analys. Kapitlet kommer att belysa studiens resultat kopplat till referensramen i form av de tre teman som presenterades i referensramen.

I detta kapitel kommer studiens ämne att diskuteras utifrån den tidigare presenterade referensramen och resultatet. Analysen kommer att fortsätta under samma tre teman som låg som grund för referensramen och kategoriseringen av studiens hypoteser, vilka också kommer att analyseras i denna analys.

5.1 Legitimitet och etik på individnivå

Legitimitet är ett centralt begrepp inom revision, där revisorn behöver ta hänsyn till samhället och dess förväntningar för att kunna uppnå legitimitet (Whittle et al. 2014). Demografiska faktorer, som exempelvis revisorns tid i yrket, ålder, och kön kan spela en roll i hur legitimiteten uppfattas. Uppfattningen av legitimiteten är inte heller konstant, utan förändras ständigt i takt med att samhället förändras, då legitimiteten har ett samband till befintliga normer och samhällsutveckling (Dowling & Pfeffer 1975; Whittle et al. 2014). Bland annat har yngre revisorer, i tidigare studier, visat sig ha större kunskap om nya teknologier (Rikhardsson et al. 2022). Detta bekräftas delvis i denna studies korrelationsmatris (Tabell 3), där de yngre revisorerna i större utsträckning uppfattar att de har högre AI-kompetens än de äldre. AI-kompetensen kan påverka uppfattningen om AI:s påverkan på legitimiteten (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021) och vara en relevant del i att kunna hantera teknologisk anpassning (Delamare Le Deist & Winterton 2005). I denna studies resultat (Tabell 5) framkom dock inte något signifikant värde som stödjer att yngre revisorer skulle uppfatta AI som mer legitimt. Även när det kommer till antalet år revisorn har varit i yrket, återfanns ingen signifikans (Tabell 5). Tidigare forskning har fokuserat på revisorns yrkesidentitet och förklarar att denna kan påverka hur införandet av ny teknologi kan uppfattas (Schiff et al. 2024; Deegan 2018; Goto 2021). Revisorer som har haft flera år i yrket kan ha svårare att ta emot teknologiska förändringar, då de har haft tid att bygga en yrkesidentitet innan implementeringen sker (Schiff et al. 2024). För att bibehålla legitimitet behöver revisorer hålla sig till deras utformade värderingar, vilket kan bli utmanande i takt med att ny teknologi introduceras i branschen (Becker 1998; Goto 2021). Att varken ålder eller antal år i yrket visade sig ha en självständig påverkan på hur legitimiteten uppfattas,

skulle kunna vara kopplat till att det sociala kontraktet är aktuellt och bundet till den specifika tiden. Som ovan nämnt förändras det sociala kontraktet baserat på samhällets förväntningar och normer, vilka är i ständig rörelse och kan påverkas av exempelvis teknologisk utveckling (Deegan 2018; Mökander & Floridi 2021). För att revisorerna ska kunna uppfylla det sociala kontraktet behöver de alltså ständigt anpassa sig efter förväntningarna, vilket innebär att oavsett revisorns ålder och antal år i yrket behöver revisorn vara anpassningsbar till hur kontraktet ser ut i stunden. Medvetenheten om detta kan tänkas påverka revisorns uppfattning om AI:s påverkan på legitimiteten, där revisorn strävar efter att följa professionens aktuella värden (Mintz & Morris 2020; Suchman 1995).

Inom legitimitet och etik på individnivå återfanns ett signifikant samband (Tabell 5), vilket visade på att män tenderar att uppfatta AI som mer legitimt än kvinnor. Detta stämmer överens med tidigare studier som har visat på att kvinnliga revisorer ofta är mer riskaverta och mer konservativa med etiskt beslutsfattande (Lopes 2024; Venkatesh & Morris 2000; Russo et al. 2025). Kvinnor visar alltså på en större osäkerhet när det kommer till implementeringen av teknologi och ställer sig mer frågande till hur tekniken hanteras. Trots att revisorer inte ska utgå från personliga värderingar i sitt beslutsfattande (Koskinen 2022; Gendron et al. 2007), kan teknologiskt införande påverkas av revisorns egenskaper kopplade till könstillhörigheten. Vilket är ett exempel på hur individuella faktorer kan påverka uppfattningen kring legitimitet kopplat till AI på individnivå.

5.2 Legitimitet och etik på organisationsnivå

Legitimiteten kan också påverkas av faktorer som AI-kompetens, företagets storlek och huruvida AI har använts (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021; De Santis & D'Onza 2020) och vara en viktig del i ett företags strategiska arbete (Martin & Waldman 2023). Revisorns kompetens är tydligt kopplad till hur legitimt företag uppfattas vara, där anställning av rätt slags kompetens blir ett viktigt steg i att säkerställa legitimitet (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021; Wu et al. 2016). Även i detta fall handlar det om ett socialt kontrakt mellan olika intressenter och organisationer, där organisationen förväntas handla i linje med vissa förväntningar (Sánchez-del-Río-Vázquez et al. 2025). Utan kompetens minskar legitimiteten och det sociala kontraktet blir svårare att uppnå, vilket även kan ske baserat endast på allmänhetens uppfattning om revisorn (Ruiz-Barbadillo & Martínez-Ferrero 2021). Etiska frågor kan vara komplexa att navigera, vilket även det ställer

krav på hög kompetens (Martin 2007). I denna studie framkommer inga signifikanta värden (Tabell 5) som tyder på att AI-kompetensen påverkar revisorns uppfattning om legitimiteten kopplat till AI.

I studiens korrelationsanalys (Tabell 3) framkommer signifikanta värden som visar att äldre revisorer och de revisorer som har befunnit sig i yrket längre tenderar att skatta sin kompetens som lägre än de yngre och nyare revisorerna. Detta stämmer överens med tidigare studier (Rikhardsson et al. 2022; Schiff et al. 2024) och med studiens resultat (Tabell 3), vilket analyserades i avsnittet ovan. Det framkommer även (Tabell 3), ett positivt signifikant samband mellan kompetens och AI-användning som tyder på att de revisorer som antingen använder eller har AI på sin arbetsplats också skattar sin AI-kompetens som högre.

Trots att AI-kompetens ska stärka legitimiteten (De Santis & D'Onza 2020), framkommer inget som tyder på att revisorerna uppfattar att deras AI-kompetens kan öka legitimiteten. Det verkar alltså finnas en viss dissonans mellan den AI-kompetens revisorerna redovisar och deras uppfattade legitimitet. Detta skulle kunna vara en konsekvens av att revisorer inte anser att legitimitet och AI-kompetens korrelerar, utan att detta snarare är ett samband som uppfattas av andra intressenter. När respondenterna fick besvara huruvida de anser sig ha tillräcklig AI-kompetens låg medelvärdet på 3.43 (Tabell 2), vilket är nära svarsalternativet neutral (3). Detta tyder på att revisorerna inte anser sig ha en vidare stor kompetens kopplat till AI, vilket också skulle kunna ha inflytande på resultatet.

Tidigare studier har kommit fram till att större företag tenderar att lägga mer resurser på att implementera AI som en del i att möta det sociala kontraktet och skapa legitimitet (Deegan 2018; Bitektine 2011). Detta bekräftas i denna studiers korrelationsanalys (Tabell 3) som visar ett positivt signifikant samband där revisorer som arbetar på större företag i större utsträckning tenderar att använda AI eller att ha AI på arbetsplatsen. I samma tabell (Tabell 3) framkommer det att revisorer i större företag anser att det är enklare att följa IESBA:s etiska principer. Dessa resultat bekräftar de studier som förklarar att större företag lägger mer resurser på implementering av ny teknologi (Deegan 2018). Utöver det visar tidigare forskning på att större företag försöker bidra till att förbättra revisorernas uppfattning om AI inom revision (De Santis & D'Onza 2020). Detta skulle kunna vara anledningen till att revisorer i större företag anser att AI bidrar positivt till deras arbete inom revision. Samtidigt framkommer inget signifikant värde i den multipla regressionen för företagsstorlek, vilket

innebär att denna studie inte kan bekräfta huruvida företagsstorleken påverkar den uppfattade legitimiteten.

I den multipla regressionen (Tabell 5) framkom ett signifikant värde kopplat till AI-användning, vilket visar på att användning av AI av revisorn eller på arbetsplatsen påverkar den uppfattade legitimiteten. Detta bekräftas även i korrelationsmatrisen (Tabell 3), där det framkommer att revisorer som använder eller har AI på arbetsplatsen tenderar att uppfatta AI som mer legitimt. Precis som ovan diskuterat är detta troligtvis en effekt av att företag som väljer att implementera AI på arbetsplatsen också arbetar med legitimitetsbyggande initiativ kopplat till detta (De Santis & D'Onza 2020), vilket bidrar till att uppfattningen hos revisorerna påverkas av att AI används av dem eller deras kollegor.

5.3 Påverkan på legitimitet och etik

Implementeringen av AI kan påverka legitimiteten och revisorns möjlighet att följa etiska normer (Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025). En ökad användning av AI kan leda till att revisorn blir beroende av tekniken och missar viktiga etiska överväganden (Schiff et al. 2024). Tidigare forskning visar att det behövs en balans när AI implementeras, där tekniken ska kunna förstärka revisionsarbetet utan att försvaga legitimiteten (Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025; Schiff et al. 2024). Det skapas därmed en slags relation mellan tekniken och legitimiteten, där de två kan både bidra positivt och negativt till varandra (Terreberry 1968). I denna studiens resultat framkommer inget signifikant värde (Tabell 5) som kan bekräfta huruvida revisorer anser att AI påverkar deras möjlighet att följa IESBA och deras uppfattning om AIs påverkan på legitimitet. Detta skulle kunna vara en effekt av att revisorerna fortfarande håller AI på avstånd och inte väljer att integrera systemet fullt ut (Goto 2021). Om revisorer iakttar en viss försiktighet och håller teknologin utanför kärnan i revisionsarbetet är det möjligt att AI:s påverkan på revisorns möjlighet att följa IESBA inte behöver ha ett samband med deras uppfattning kring legitimiteten. Utöver det framkommer det i korrelationsmatrisen (Tabell 3) att revisorer som arbetar på större företag tenderar att anse att AI bidrar positivt till deras möjlighet att följa IESBA. Detta skulle dock, som diskuterats i avsnittet ovan, kunna vara en del i företagets försök att påverka medarbetarnas uppfattning (De Santis & D'Onza 2020).

Implementeringen av AI kan påverka många etiska områden inom revision (Mintz & Morris

2020; Schiff et al. 2024). Bland annat innebär tekniken en öppning för eventuella brister i tystnadsplikten kopplat till datahantering (Schiff et al. 2024) och objektiviteten till följd av bristande etiska överväganden (Schiff et al. 2024; Sienkiewicz-Malyjurek & Zyzak 2025; Aronson et al. 2023). Den vederbörliga omsorgen kan påverkas av att revisorn distanseras från arbetsprocessen, där revisorn måste ha en förståelse för klientens bästa intresse för att bibehålla legitimitet och etik (Mintz & Morris 2020). Detta bekräftas även i denna studie (Tabell 5), som visar att uppfattningen kring att AI påverkar etiska principer har ett signifikant samband med uppfattningen om legitimiteten kopplad till AI. I korrelationsanalysen (Tabell 3) framkommer ett negativt signifikant samband som indikerar att de revisorer som inte anser att AI påverkar IESBA:s etiska principer, tenderar att uppfatta AI som mer legitimt. Detta resultat stämmer överens med tidigare forskning och kan vara en effekt av att revisorer som ställer sig mer skeptiska till teknologin, alltså anser att AI har en hög påverkan på IESBA, tenderar att anse att AI:s legitimitet är lägre. Tidigare forskning har också pekat på att revisorn måste följa de etiska riktlinjerna för att skapa trovärdighet, men att detta måste ske i kombination med egna etiska reflektioner (Payne et al. 2020). Därtill har det visat sig att lagar och standarder inte nödvändigtvis anses tillräckliga för att minska osäkerheten, vilket är en konsekvens av komplexiteten runt etiska principer (Bamber & Iyer 2007; Brasel & Daugherty 2017; Mayer et al. 1995). Detta kan förklara varför de respondenter som anser att AI inte har en stor påverkan på IESBA:s principer tenderar att uppfatta AI som mer legitimt (Tabell 3), där revisorerna möjligen lägger större vikt vid den egna etiska reflektionen än vid AI:s kapacitet att hantera de etiska principerna åt dem.

6. Slutsats

I detta kapitel presenteras en sammanfattning av studiens slutsatser och huvudsakliga insikter. Därefter presenteras studiens bidrag, följt av en diskussion kring studiens begränsningar och rekommendationer för framtida forskning.

6.1 Slutsatser

Syftet med studien var att undersöka vilka faktorer som påverkar revisorers uppfattning om legitimitet i användningen av AI i revisionsarbetet, med särskilt fokus på IESBA:s etiska principer som styr professionen.

Studien påträffade tre faktorer som hade en signifikant påverkan på huruvida AI uppfattas som legitimt. Det återfinns ett positivt signifikant samband mellan legitimitet och kön. Därtill finns ett positivt signifikant samband mellan legitimitet och AI-användning. Slutligen finner studien ett negativt signifikant samband mellan legitimitet och uppfattningen av AI:s påverkan på IESBA:s principer. Resterande av studiens variabler saknade signifikans i den multipla regressionen och kan därmed inte fastställa påverkan på om revisorer uppfattar AI som legitimt.

Studien bekräftar tidigare forskning gällande kvinnliga revisorers riskaversion, där kvinnliga revisorer ofta anses mer konservativa och försiktiga vid beslutsfattande (Lopes 2024; Venkatesh & Morris 2000; Russo et al. 2025). Denna insikt blir även relevant till följd av kraven på revisorn, som ska agera objektivt och inte utgå från personliga värderingar (Koskinen 2022). Trots att könstillhörighet inte bör anses synonymt med en personlig värdering, är det intressant att se att personliga faktorer kan påverka revisorns sätt att se på en situation och ta beslut.

Vidare framkom det att AI-användning har en signifikant påverkan på uppfattningen om huruvida AI är legitimt. Detta bekräftar tidigare studier som förklarar att företag som investerar i legitimitetsbyggande initiativ i samband med implementeringen av AI, tenderar att ha medarbetare med en mer positiv inställning till AI:s legitimitet.

Slutligen visade studien en signifikant påverkan mellan uppfattningen om AI:s påverkan på

IESBA och hur legitimt AI uppfattas. Det signifikanta sambandet kan anses vara logiskt, där revisorer som anser att AI påverkar IESBA:s etiska principer också är mer skeptiska till legitimiteten. Resultatet stämmer överens och bidrar med en alternativ förklaring till tidigare forskning, där standarder ställs mot den egna etiska reflektionen (Payne et al. 2020).

Sammanfattningsvis visar studien att kön, AI-användning och uppfattning om AI:s påverkan på etiska principer är de tre faktorer som påverkar uppfattningen av legitimitet i artificiell intelligens i revisionsarbetet, i relation till IESBA:s etiska principer. Resultatet pekar på att uppfattningen om legitimitet är ett samspel av individuella och organisatoriska faktorer, i kombination med etiska reflektioner. Med detta bidrar studien med ny insikt om hur teknologiska förändringar uppfattas påverka revisionsyrket och dess etik.

6.2 Bidrag

Studien använder sig av legitimitetsteorin, vilken kopplas till etik inom revisionsyrket och hur denna påverkas av implementeringen av AI. Följaktligen appliceras legitimitetsteorin på ett aktuellt forskningsområde och i en relativt ny kontext, där det teoretiska bidraget blir en tillämpning av teorin i en ny kontext. Studien har även ett empiriskt bidrag, där resultatet fyller ett identifierat forskningsgap genom att studera hur revisorer i Sverige uppfattar AI:s legitimitet i förhållande till IESBA:s etiska principer. Bidraget är bland annat fördelaktigt för företagsledningar i revisionsbyråer, där revisorernas uppfattning kring implementeringen av AI kan bidra till att effektiva och etiska strategier skapas. Resultatet kan även användas av branschorganisationer som exempelvis FAR eller utbildningsinstitutioner, vid formulering av riktlinjer eller utbildningsplaner.

6.3 Begränsningar och framtida forskning

Denna studie ger en inblick i revisorers *uppfattning* om legitimitet kopplat till AI i revisionsarbetet. Detta ansågs vara ett relevant perspektiv vid tidpunkten för studien, när nya sorters AI-system fortfarande implementeras i arbetsprocesserna där revisorernas uppfattning bör anses intressant att ta del av. Samtidigt finns många andra perspektiv som anses lika relevanta att studera när det kommer till ämnet, bland annat bör vidare forskning undersöka revisionsprocessen och hur denna påverkas av införandet av specifika AI-system. Studiens ämne skulle även fungera bra för en kvalitativ metod, vilket skulle kunna bidra till ett djup i revisorernas uppfattning om AI:s legitimitet. Därtill är IESBA en internationell etikkod,

vilket gör det relevant att studera fler länder än bara Sverige. Denna studie visade på att det sociala kontraktet mellan revisorer och allmänheten är en relevant del i att bygga legitimitet, där det sociala kontraktet kan förändras med tiden. Därför skulle framtida studier kunna genomföra longitudinella studier för att se hur legitimitetsuppfattningen förändras under en viss period, allt eftersom nya AI-system implementeras.

Referenser

Akavia (2022). *Så blir du partner i revisionsbranschen*.

<https://www.akaviaaspekt.se/yrke/ekonom/sa-blir-du-partner-i-revisionsbranschen/>

[2025-05-21]

Alles, M.G. (2015). Drivers of the use and facilitators and obstacles of the evolution of Big Data by the audit profession. *Accounting Horizons*, 29(2), s.439–449.

doi.org/10.2308/acch-51067

Aronson, O., Elad-Strenger, J., Kessler, T. & Feldman, Y. (2023). Does personalization of officeholders undermine the legitimacy of the office? On perceptions of objectivity in legal decisionmaking. *Regulation & Governance*, 17(4), s.833–850. doi:10.1111/rego.12495

Bamber, E.M. & Iyer, V.M. (2007). Auditors' Identification with Their Clients and Its Effect on Auditors' Objectivity. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 26(2), s.1-24.

doi:10.2308/aud.2007.26.2.1

Becker, T.E. (1998). Integrity in Organizations: Beyond Honesty and Conscientiousness. *The Academy of Management Review*, 23(1) s.154-161. doi:10.2307/259104

Bitektine, A. (2011). Toward a theory of social judgments of organizations: The case of legitimacy, reputation, and status. *The Academy of Management Review*, 36(1), s.151–179.

doi:10.5465/AMR.2011.55662572

Brasel, K.R. & Daugherty, B.E. (2017). Cook and Thomas, LLC: Balancing Auditor Liability, Client Confidentiality, and the Public Interest. *American Accounting Association*, 32(1), s. 17-32. doi:10.2308/iacc-51318

Breusch, T.S. & Pagan, A.R. (1979). A Simple Test for Heteroscedasticity and Random Coefficient Variation. *Econometrica*, 47(5), s.1287-1294. doi:10.2307-1911963

Bryman, A., Bell, E. & Harley, B. (2024). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 4 uppl., Stockholm: Liber.

Bryman, A., Nilsson, B., Clark, T., Foster, L. & Sloan, L. (2025) *Brymans samhällsvetenskapliga metoder*. 4 uppl., Stockholm: Liber.

Creswell, John W. & Creswell, J. David (2023). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. 6 uppl., California: SAGE.

Deegan, C.M. (2018). Legitimacy Theory: Despite its enduring popularity and contribution, time is right for a necessary makeover. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 32(8), s.2307-2329. doi:10.1108/AAAJ-08-2018-3638

Delamare Le Deist, F. D. & Winterton, J. (2005) ‘What Is Competence?’, *Human Resource Development International*, 8(1), s. 27–46. doi: 10.1080/1367886042000338227

De Santis, F. & D’Onza, G. (2020). Big data and data analytics in auditing: in search of legitimacy. *Meditari Accountancy Research*, 29(5), s.1088-1112. doi:10.1108/MEDAR-03-2020-0838

Dowling, J. & Pfeffer, J. (1975). Organizational legitimacy: Social values and organizational behavior. *The Pacific Sociological Review*, 18(1), s.122–136. doi.org/10.2307/1388226

Eliasson, A. (2022). *Kvantitativ metod från början*. 5 uppl., Lund: Studentlitteratur.

FAR (u.å.a.). *Vad är revision?*

https://www.far.se/kunskap/revision/vad-ar-revision/?srsltid=AfmBOorAtCzdYGxZPgTpLiDgySb42HQtLPsqRByd-S_fEgVyeUWo-I-d [2025-02-10]

FAR (u.å.b.). *Etiska regler - god yrkessed*. [Etiska regler –](#)

https://www.far.se/om-far/etiska-regler-god-yrkessed/?srsltid=AfmBOopu8eUBLXbuj7LA2WLG6DBz1tqQ0jvIRtndyN67FdoOAUyIcMsgod_yrkessed | FAR [2025-02-10]

FAR (u.å.c). *Det här gör FAR*.

https://www.far.se/om-far/det-har-gor-far/?srsltid=AfmBOopFWQfzxogq8Jg5U48KOf7-n4tTJI7mxVuZNjMkJVYLAj7cSOC_ [2025-05-02]

FHS (u.å.). *Norska listan*.

<https://www.fhs.se/anna-lindh-biblioteket/utbilda--forska/for-dig-som-forskar/norska-listan.html> [2025-03-24]

Gendron, Y., Cooper, D.J. & Townley, B. (2007). The construction of auditing expertise in measuring government performance. *Accounting, Organizations and Society*, 32(1–2), s.101–129. doi:10.1016/j.aos.2006.03.005

Goto, M. (2021). Collective professional role identity in the age of artificial intelligence. *Journal of Professions and Organization*, 8(1), s.86–107. doi:10.1093/jpo/joab003

Guo, Y., Kopec, J. A., Cibere, J., Li, L.C. & Goldsmith, C. H. (2016). Population Survey Features and Response Rates: A Randomized Experiment. *American Journal of Public Health*, 106(8), s.1422–1426. doi:10.2105/AJPH.2016.303198

Harrison, S., Henderson, J., Alderdice, F., & Quigley, M. A. (2019). Methods to increase response rates to a population-based maternity survey: A comparison of two pilot studies. *BMC Medical Research Methodology*, 19(1), s.65–65. doi:10.1186/s12874-019-0734-0

IESBA (2024). *Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants*.

Koreff, J., Baudot, L. & Sutton, S.G. (2023). Exploring the Impact of Technology Dominance on Audit Professionalism through Data Analytic-Driven Healthcare Audits. *Journal of information systems*, 37(3), s.59-80. doi:10.2308/ISYS-2022-023

Koskinen, I. (2022). Participation and Objectivity. *Philosophy of science*, 90(2), s.413-432. doi:10.1017./psa.2022.77

Li, Y. & Goel, S. (2025). Artificial intelligence auditability and auditor readiness for

auditing artificial intelligence systems. *International journal of accounting information systems*, 56, s.1-28. doi:10.1016/j.accinf.2025.100739

Libby, R. & Witz, P.D. (2022). Can artificial intelligence reduce the effect of independence conflicts on audit firm liability? *Contemporary accounting research*, 41(2), s.1346-1375. doi:10.1111/1911-3846.12941

Lopes, M.S. (2024). A review of auditor gender and accountability pressure's impact on audit risk judgments. *Business Ethics and Leadership*, 8(4), s.69–81. doi:10.61093/bel.8(4).69.81.2024

Martin, K. & Waldman, A. (2023). Are Algorithmic Decisions Legitimate? The Effect of Process and outcomes on Perceptions of Legitimacy of AI Decisions. *Journal of Business Ethics*, 183(3), s.653-670. doi:10.1007/s10551-021-05032-7

Martin, R.D. (2007). Through the Ethics Looking Glass: Another View of the World of Auditors and Ethics. *Journal of Business Ethics*, 70(1), s.5-14. doi:10.1007/s10551-006-9079-4

Mayer, R.C., Davis, J.H. & Schoorman, F.D. (1995). An integrative model of organizational trust. *The Academy of Management Review*, 20(3), s.709–734. doi:10.2307/258792

Mintz, S. & Morris, S. (2020). *Ethical Obligations and Decision Making in Accounting: Text and Cases*. 5 uppl., New York: McGraw-Hill Education.

Mohsen, T. & Reg, D. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, s.53-55. doi:10.5116/ijme.4dfb.8dfd

Munoko, I., Brown-Libur, H.L. & Vasarhelyi, M. (2020). The Ethical Implications of Using Artificial Intelligence in Auditing. *Journal of Business Ethics*, 167(2), s.209-234. doi:10.1007/s.10551-019-04407-1

Murikah, W., Nthenge, J.K. & Musyoka, F.M. (2024). Bias and ethics of AI systems applied

in auditing - A systematic review. *Scientific African*, 25, s.e02281.
doi:10.1016/j.sciaf.2024.e02281

Mökander, J. & Floridi, L. (2023). Operationalising AI governance through ethics-based auditing: an industry case study. *AI Ethics*, 3, s.451–468. doi:10.1007/s43681-022-00171-7

Mökander, J. & Floridi, L. (2021). Ethics-based auditing to develop trustworthy AI. *Minds & Machines*, 31, ss.323–327. doi:10.1007/s11023-021-09557-8

OECD (2024). *Explanatory memorandum on the updated OECD definition of an AI system*. https://www.oecd.org/en/publications/explanatory-memorandum-on-the-update-d-oecd-definition-of-an-ai-system_623da898-en.html [2025-05-10]

Payne, D.M., Corey, C., Raiborn, C. & Zingoni, M. (2020). ‘An applied code of ethics model for decision-making in the accounting profession’, *Management Research Review*, 43(9), s. 1117–1134 doi:10.1108/MRR-10-2018-0380

PwC (2018). *GL.ai: PwC’s anomaly detection for the general ledger*. [broschyr].
<https://www.pwc.com/m1/en/events/socpa-2020/documents/gl-ai-brochure.pdf>

PWC (u.å.). *Om företaget PwC och vår affärsidé*. <https://www.pwc.se/sv/om-pwc.html>
[2025-03-15]

Revisorsinspektionen (u.å.a). *Uppdaterat allmänt uttalande om IESBA:s etikkod*.
<https://www.revisorsinspektionen.se/publikationer/nyheter/2020/uppdaterat-allmant-uttalande-om-iesbas-etikkod/> [2025-05-10]

Revisorsinspektionen (u.å.b). *Vad innebär god revisionssed?*. [2025-04-25]
<https://www.revisorsinspektionen.se/publikationer/vanliga-fragor-och-svar/ansvar-och-uppgifter/vad-innebar-god-revisionssed/>

Revisorsinspektionen (2025). *Månadsstatistik: 2025-04-01*.
<https://www.revisorsinspektionen.se/publikationer/manadsstatistik/2025/statistik2024varen2222/> [2025-04-29]

- Rikhardsson, P., Thórisson, K.R., Bergthorsson, G. & Batt, C. (2022). ‘Artificial Intelligence and Auditing in Small- and Medium-sized Firms: Expectations and Applications’, *AI Magazine*, 43(3), s. 323–336. doi:10.1002/aaai.1206
- Ruiz-Barbadillo, E. & Martínez-Ferrero, J. (2021). The choice of incumbent financial auditors to provide sustainability assurance and audit services from a legitimacy perspective. *Management and Policy Journal*, 13(2), s.459-493. doi:10.1108/SAMPJ-04-2021-0121
- Russo, C., Romano, L., Clemente, D., Iacovone, L., Gladwin, T.E. & Panno, A. (2025) Gender differences in artificial intelligence: the role of artificial intelligence anxiety. *Front Psychol.* 16: 1559457. doi:10.3389/fpsyg.2025.1559457
- Salmerón, R., García, C.B. & García, J. (2018). Variance Inflation Factor and Condition Number in multiple linear regression. *Journal of Statistical Computation and Simulation.* 88(12), s.2365-2384. doi:10.1080/00949655.2018.1463376
- Sánchez-del-Río-Vázquez, M.-E., Rodríguez-Rad, C., Orta-Pérez, M. & Revilla-Camacho, M.-Á. (2025). Influence of Perceived Legitimacy and Perceived Value of Professional Association Members on Attitudinal Loyalty. *Administrative Sciences*, 15(1), s.4. doi.org/10.3390/admsci15010004
- Schiff, D.S., Kelley, S. & Camacho Ibáñez, J. (2024). The emergence of artificial intelligence ethics auditing. *Big Data & Society*, 11(4), s.1-16. doi:10.1177/20539517241299732
- Sienkiewicz-Malyjurek, K. & Zyzak, B. (2025). Overcoming social and ethical challenges of AI through organizational resilience: A PLS-SEM approach. *Telematics and Informatics*, 96, s.102210. doi:10.1016/j.tele.2024.102210
- Suchman, M.C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *The Academy of Management Review*, 20(3), s.571–610. doi.org/10.2307/258788

Svenskt Näringsliv (2022). *Små och medelstora företag - ryggraden i svensk ekonomi* [broschyr]. https://www.svensktnaringsliv.se/sme/p16dm9_sme-broschyr-september-2022pdf_1189442.html/SME_broschyr_221024_webb.pdf

Terreberry, S. (1968). The evolution of organizational environments. *Administrative Science Quarterly*, 12(4), s.590–613. doi:10.2307/2391535

Van Mol, C. (2017). Improving web survey efficiency: the impact of an extra reminder and reminder content on web survey response. *International Journal of Social Research Methodology*, 20(4), s.317-327. doi:10.1080/13645579.2016.1185255

Venkatesh, V. & Morris, M.G. (2000). Why don't men ever stop to ask for directions? Gender, social influence, and their role in technology acceptance and usage behavior. *MIS Quarterly*, 24(1), s.115–139. doi.org/10.2307/3250981.

Whittle, A., Carter, C. & Mueller, F. (2014). 'Above the fray': Interests, discourse and legitimacy in the audit field. *Critical Perspectives on Accounting*, 24(6), ss.783-803. doi:10.1016/j.cpa.2013.09.001

Wu, T-H., Huang, S-M., Huang, S.Y. & Yen, D.C. (2016). The effect of competencies, team problem-solving ability, and computer audit activity on internal audit performance. *Information Systems Frontiers*, 19(5), s.1133-1148. doi:10.1007/s10796-015-9620-z

Bilaga 1: Följebrev till enkät

Följebrev

Ämne: Ditt perspektiv behövs - hjälp oss förstå AI i revision

Brev:

Hej [Förnamn],

Vi är två masterstudenter vid Södertörns högskola och skriver just nu vår uppsats om hur artificiell intelligens påverkar de etiska riktlinjerna i revisionsbranschen. För att få en bredare bild av ämnet vill vi gärna ta del av dina erfarenheter och insikter.

Vi vet att du har mycket att göra, men enkäten tar bara 5-10 minuter att besvara och kan enkelt fyllas i när du har en stund över - till exempel på mobilen under en paus i vardagen. Ditt perspektiv är värdefullt och dina svar hjälper oss att förstå AI:s påverkan på etiska utmaningar i branschen.

[Länk till enkät]

Stort tack för din medverkan - varje svar gör skillnad!

Med vänliga hälsningar

Isa & Maide

Södertörns högskola

Bilaga 2: Enkät

Artificiell intelligens och etik i revisionsbranschen

Hej! Tack för att du tar dig tid att besvara denna enkät.

Ditt deltagande i denna studie är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta enkäten. Alla svar är anonyma och kommer att behandlas konfidentiellt.

Artificiell intelligens (AI) innebär att datorer och system kan utföra uppgifter som vanligtvis kräver mänsklig intelligens, som exempelvis analys, beslutsfattande och automatisering av olika processer. Inom revision används AI bland annat för att granska stora mängder data och identifiera avvikelser. Denna enkät syftar till att undersöka hur AI påverkar de etiska aspekterna inom revisionsbranschen. Fokus ligger på de fem grundläggande principerna i etikoden från International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA), en global organisation som utvecklar etiska riktlinjer för revisorer och redovisningsexperter. Dessa principer omfattar integritet, objektivitet, professionell kompetens och vederbörlig omsorg, tystnadsplikt samt professionellt uppträdande.

Genom att analysera den artificiella intelligensens inverkan på dessa principer vill vi identifiera både utmaningar och möjligheter som uppstår vid användning av AI i revisionsarbetet.

Tack för ditt bidrag!

Med vänliga hälsningar,
Isa och Maide

* Obligatoriskt

Introduktionsfrågor

I detta avsnitt ställer vi några frågor om dig och din yrkesroll. Dina svar hjälper oss att förstå bakgrunden hos dig som deltar i undersökningen.

1. Vänligen ange din ålder.

*

20-29

30-39

40-49

50-59

60 år eller äldre

2. Vilket kön identifierar du dig som? *

- Kvinna
- Man
- Annat
- Vill inte uppge

3. Har du någon av följande titlar? *

- Auktoriserad revisor
- Godkänd revisor
- Ingen av ovanstående

4. Hur länge har du arbetat som auktoriserad/godkänd revisor? *

- 1-3 år
- 4-6 år
- 7-9 år
- Mer än 10 år

5. Hur många anställda har det företag där du arbetar? *

- 1-9
- 10-49
- 50-249
- Fler än 250

Användning av artificiell intelligens och etiska riktlinjer i revision

Detta avsnitt handlar om användningen av artificiell intelligens (AI) inom revision samt efterlevnad av etiska riktlinjer. Dina svar hjälper oss att förstå hur AI integreras i revisionsarbetet och vilken roll etiska principer spelar i din yrkesutövning.

6. Använder din arbetsplats artificiell intelligens i revisionsarbetet? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

7. Använder du artificiell intelligens i ditt arbete med revision? *

- Ja
- Nej

8. Om ja, hur ofta använder du artificiell intelligens i ditt arbete med revision? *

- Dagligen
- Varje vecka
- Varje månad
- Mer sällan än en gång i månaden
- Aldrig

9. Dessa typer av AI-system används inom revision på min arbetsplats. *

Bedöm följande påståenden för respektive AI-system på en skala från 1 till 6, där 1 betyder "Används inte alls" och 6 betyder "Används i mycket hög grad"

	1	2	3	4	5	6
Riskbedömning (exempelvis AI-baserad identifiering av högrisktransaktioner)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förståelse för företaget (analys av affärsmodeller, processer och verksamhetsstruktur)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Analytisk granskning (AI-driven analys av trender, avvikelser och nyckeltal)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Observation och inspektion (användning av AI för att identifiera misstänkta mönster i data)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kontroller av bokföringsposter (Automatiserad validering och matchning av transaktioner)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fastställande av påståenden, transaktionsslag, konton och upplysningar (Automatiserad klassificering och granskning)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Är du medveten om innebörden av IESBA:s etikkod? *

Ja

Nej

11. Följer du IESBA:s etiska principer i ditt revisionsarbete? *

Ja

Nej

Bakåt

Nästa

Sidan 2 av 7

Nedan följer ett antal påståenden. Vi ber dig att ange i vilken utsträckning du instämmer med varje påstående, genom att välja det alternativ som bäst motsvarar din åsikt.

12. Artificiell intelligens i revision har introducerat nya etiska utmaningar jämfört med traditionella revisionsmetoder.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Artificiell intelligens i revision har introducerat nya etiska utmaningar jämfört med traditionella revisionsmetoder.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Artificiell intelligens kan göra det svårare att identifiera etiska problem eftersom beslut blir automatiserade.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Artificiell intelligens kan göra det svårare att identifiera etiska problem eftersom beslut blir automatiserade.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Artificiell intelligens kan öka transparensen i revision genom att upptäcka bedrägerier som en människa kan missa.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Artificiell intelligens kan öka transparensen i revision genom att upptäcka bedrägerier som en människa kan missa.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. AI kan manipuleras om det saknas tydliga regler för etisk användning.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
AI kan manipuleras om det saknas tydliga regler för etisk användning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Att använda AI i revision kräver att revisorer är extra uppmärksamma på potentiella etiska risker.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Att använda AI i revision kräver att revisorer är extra uppmärksamma på potentiella etiska risker.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bakåt

Nästa

Sidan 3 av 7

17. AI kan bidra till mer objektiva analyser genom att behandla data utan mänskliga åsikter. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
AI kan bidra till mer objektiva analyser genom att behandla data utan mänskliga åsikter.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. AI kan producera partiska resultat om den bygger på ensidig eller missvisande information. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
AI kan producera partiska resultat om den bygger på ensidig eller missvisande information.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Jag litar på att AI kan ge en rättvis och objektiv analys av revisionsdata. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Jag litar på att AI kan ge en rättvis och objektiv analys av revisionsdata.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Alla beslut som genereras av AI i revisionsprocessen bör granskas av en människa innan de implementeras.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Alla beslut som genereras av AI i revisionsprocessen bör granskas av en människa innan de implementeras.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bakåt

Nästa

Sidan 4 av 7

21. För att använda AI effektivt i revision krävs specialiserad utbildning om artificiell intelligens. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
För att använda AI effektivt i revision krävs specialiserad utbildning om artificiell intelligens.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22. Jag känner att jag har tillräcklig kompetens för att använda AI i mitt revisionsarbete.

*

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Jag känner att jag har tillräcklig kompetens för att använda AI i mitt revisionsarbete.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23. Min arbetsplats erbjuder utbildning om AI i revision. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Min arbetsplats erbjuder utbildning om AI i revision.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

24. AI kan förändra revisorns roll och kan kräva nya kompetenser. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
AI kan förändra revisorns roll och kan kräva nya kompetenser.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bakåt

Nästa

Sidan 5 av 7

25. Artificiell intelligens inom revision innebär nya risker för konfidentiell klientdata. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Artificiell intelligens inom revision innebär nya risker för konfidentiell klientdata.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Det finns tillräckliga regler och standarder för att säkerställa säkerheten inom revision, kopplat till implementering av AI. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Det finns tillräckliga regler och standarder för att säkerställa säkerheten inom revision, kopplat till implementering av AI.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

27. Företag bör införa striktare regler för att skydda känslig data när AI används. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Företag bör införa striktare regler för att skydda känslig data när AI används.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. Revisorer har ett större ansvar att säkerställa att AI hanterar klientdata på ett etiskt sätt. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Revisorer har ett större ansvar att säkerställa att AI hanterar klientdata på ett etiskt sätt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. AI måste följa gällande revisions- och redovisningsstandarder för att vara etiskt försvarbart. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
AI måste följa gällande revisions- och redovisningsstandarder för att vara etiskt försvarbart.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. Om AI inte programmeras korrekt kan det leda till brott mot revisions- och redovisningsstandarder. *

	Håller inte alls med	Håller inte med	Neutral	Håller med	Håller helt med	Vet ej
Om AI inte programmeras korrekt kan det leda till brott mot revisions- och redovisningsstandarder.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bakåt

Nästa

Sidan 6 av 7

AI och efterlevnaden av IESBA:s etikkod i revision

Detta avsnitt syftar till att undersöka AI:s inverkan på etiska principer inom revision, ansvarsfrågor och behovet av nya standarder.

31. Har artificiell intelligens påverkat din möjlighet att följa IESBA:s etikkod i ditt revisionsarbete? *

- Ja, positivt
- Ja, negativt
- Ingen påverkan

32. Upplever du att AI gör det lättare eller svårare att följa IESBA:s etiska principer?

*

- Lättare
- Svårare
- Ingen skillnad

33. Vem anser du bör vara ansvarig för att säkerställa AI:s etiska användning inom revision?

*

Vänligen välj ett eller flera alternativ.

- Revisorerna
- Företagen
- Myndigheter
- AI-utvecklarna

34. Anser du att det behövs nya revisionsstandarder för att säkerställa att AI används på ett etiskt sätt?

*

- Ja
- Nej
- Vet ej

35. AI påverkar följande aspekter inom efterlevnaden av IESBA:s etiska riktlinjer. *

Bedöm följande påståenden för respektive etisk riktlinje på en skala från 1 till 6, där 1 betyder "Ingen påverkan" och 6 betyder "Mycket stor påverkan"

	1	2	3	4	5	6
Integritet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Objektivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professionell kompetens & vederbörlig omsorg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tystnadsplikt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professionellt uppträdande	☐	☐	☐	☐	☐	☐

36. Finns det något annat du vill lyfta gällande AI och etiska utmaningar inom revision som vi inte har frågat?

Ange ditt svar

Bakåt

Skicka

Sidan 7 av 7

